

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

Vandkraft er et centralt element i omlægningen af Grønlands energiforsyning til vedvarende energi. Fortsat udbygning af vandkraftkapaciteten i Grønland vil være af afgørende betydning for at kombinere økonomisk vækst i det grønlandske samfund med bæredygtig udvikling.

Potentialet for vandkraft i Grønland er tæt forbundet med mængden af smeltevand fra indlandsisen og med mængden af nedbør. Derfor har de igangværende ændringer i det globale klima direkte økonomiske konsekvenser og dermed indflydelse på udformningen af en strategi for den fremtidige energiforsyning. Et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for en mulig udbygning af vandkraften i Grønland bør som minimum indebære en vurdering af betydningen af den allerede indtrufne ændring i klimaet. Naalakkersuisut har til det formål anmodet GEUS om at forestå en ny kortlægning af Grønlands vandkraftressourcer med estimat af afstrømningen fra indlandsisen og af den nedbørsdrevne afstrømning fra det isfri land. Vandkraftressourcer opdeles i henholdsvis store industrielle potentialer, der afhænger af afstrømningen fra indlandsisen og mindre bynære potentialer, der ofte primært afhænger af nedbøren i det isfri land. Med forslaget er det hensigten, at ændre betingelser for meddelelse af tilladelser til forundersøgelse og udnyttelse, således at der kan tages højde for forskellene i vandkraftressourcerne og behov for vandudtag ud fra en konkret vurdering af hvert enkelt vandkraftprojekt, dets kapacitet og vandressourcerne i oplandet.

Erfaringer med den gældende lovgivning har gjort Naalakkersuisut opmærksom på en række uhensigtsmæssigheder i den gældende inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi (vandkraftloven). Dette er blandt andet kommet til udtryk i en meget lav aktivitet med forundersøgelser. Der er alene meddelt 1 tilladelse til forundersøgelse efter vandkraftloven. Tilladelsen er meddelt i 2017 forbindelse med et råstofprojekt.

I forbindelse med Alcoa aluminiumssmelterprojektet blev en stor del af Grønlands realiserbare vandkraftpotentiale beliggende i oplandet mellem Nuuk og Maniitsoq forbeholdt dette projekt. Dette har antageligt været en årsag til, at ikke andre har vist kommerciel interesse for at undersøge mulighederne for udnyttelse af vandkraftpotentialet. Efter forhandling med Alcoa er de aftalemæssige bindinger ophævet for at meddele andre tilladelser til forundersøgelser og

udnyttelse i dette område. Samtidig er data indsamlet til brug for Alcoa-projektet blevet gjort tilgængelige mod betaling af omkostninger afholdt til dataindsamling.

Vandkraftloven indeholder en hovedregel om, at meddelelse af tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse sker samtidigt. Hensigten har været, at en indehaver af tilladelse til forundersøgelse har sikkerhed for at blive meddelt tilladelse til udnyttelse, såfremt forundersøgelserne viser, at der er grundlag for en kommerciel udnyttelse af en vandkraftressource. Det har været anset for afgørende for at tiltrække internationale investorer, at de på forhånd er sikret en ret til udnyttelse af vandkraftressourcen. Det er et princip som er videreført fra råstofområdet, men erfaringerne med Inatsisartutloven har imidlertid vist, at der på vandkraftområdet ikke er samme sammenhæng mellem meddelelse af forundersøgelse med eneret og tilladelse til udnyttelse. Denne manglende sammenhæng kan henføres til at det geografiske område, der udgør vandopland til et vandkraftværk, kan være af meget betydelig geografisk udstrækning og ikke på samme måde som en kommerciel udnyttelig mineralforekomst kan afgrænses præcist.

Vandkraftloven bygger, som råstofloven, på den antagelse, at man gennem forundersøgelser kan afgrænse og veldefinere en vandkraftressource, som kan gøres til genstand for meddelelse af eneret til udnyttelse af et vandopland svarende til det geografiske område, som er anført i tilladelsen til at udføre vandkraftaktiviteter. Ved vandopland forstås det landområde, der ved afvanding bidrager til at skabe vandkraftressourcen. Landområde anvendes i modsætning til havområde og omfatter tillige søer og indlandsisen.

Udvikling af vandkraftindustrien er imidlertid blevet hæmmet af, at en rettighedshaver kan optage alle vandressourcerne i deres geografiske tilladelsesområde uden at gennemføre planer for en udnyttelse delvis eller fuldt. Efter vandkraftloven kan Naalakkersuisut som udgangspunkt i sådanne tilfælde ikke meddele en anden part en tilladelse til udnyttelse af en uudnyttet del af den pågældende ressource. Det kan medføre, at en vandressource eller en del heraf i et tilladelsesområde, ikke udnyttes mest hensigtsmæssigt med et samfundsøkonomisk spild til følge.

Forslaget giver derfor mulighed for, at flere rettighedshavere kan meddeles en udnyttelsestilladelse til udnyttelse af en delt vandressource, hvis den pågældende ressource i vandoplandet har potentiale til udtag af vand til flere end 1 vandkraftanlæg. Meddelelse af udnyttelsestilladelse til mere end 1 vandkraftanlæg vil derfor afhænge af en vurdering af størrelsen af det behov for vandudtag, der som minimum er nødvendig for en optimal produktion af energi på de enkelte vandkraftanlæg. Det betyder modsat, at der ikke kan meddeles tilladelse til yderligere udnyttelse af en vandkraftressource, hvis der allerede er meddelt udnyttelsestilladelse til samme vandkraftressource med tilladelse til et vandudtag, der forudsætter, at hele vandkraftressourcen forbeholdes det.

Enkelte bestemmelser i vandkraftloven er ikke tilstrækkeligt tydelige til at sikre, at der ikke

kan opstå tvivlsspørgsmål mellem myndigheder og ansøgere/rettighedshavere efter vandkraftloven og råstofloven. Uklarheder i det lovmæssige grundlag for meddelelse af tilladelser kan skabe grobund for tvister mellem ansøgere/rettighedshavere. Vandkraftlovens anvendelsesområde omfatter sager med potentiale for store ansvarsmæssige og finansielle implikationer.

Naalakkersuisut fremsætter derfor parallelt med dette forslag, et forslag til inatsisartutlov om ændring af inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning (råstofloven) hvorved de eksisterende bestemmelser om vandkraft udgår af råstofloven.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1 Gældende ret

Den gældende lovgivning på vandkraftsområdet er inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi (vandkraftloven). Indtil den gældende inatsisartutlov trådte i kraft, blev udnyttelsen af vandkraft reguleret af Inatsisartutlov nr. 12 af 1. december 2009 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, der erstattede landstingsforordning nr. 14 af 6. november 1997 om energiforsyning. Bestemmelserne om vandkraftanlæg i landstingsforordning om energiforsyning finder fortsat anvendelse for de mindre vandkraftressourcer.

Der er meddelt 1 tilladelse til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi i henhold til den da gældende vandkraftlov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland. Det drejer sig om vandkraftværket i Buksefjorden, der blev taget i brug i 1993 og udvidet i 2008 til 45 MW. Der er meddelt 4 tilladelser i henhold til landstingsforordning om energiforsyning. Det drejer sig om Tasiilaq, Qaqortoq-Narsaq (Qorlortorsuaq), Sisimiut og Ilulissat. Alle de nævnte vandkraftværker drives af Nukissiorfiit og på nær Buksefjordværket er de opført med Nukissiorfiit som bygherrer. I 2017 er der meddelte 1 tilladelse til forundersøgelser i henhold til vandkraftloven.

Med beslutningsforslag EM2012/113, fastlagde Inatsisartut rammevilkår for forhandlingerne med Alcoa om opførelse af et vandkraftværk til forsyning af energi til en aluminiumsmelter ved Maniitsoq. For at efterleve beslutningsforslaget blev der gennemført en række ændringer i lovgivningen om vandkraft med vedtagelse af den gældende Inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

En forundersøgelsestilladelse og udnyttelsestilladelse meddeles for en bestemt vandkraftressource med tilhørende geografisk afgrænsede landområder og på nærmere fastsatte vilkår. Forundersøgelser- og udnyttelsestilladelser, meddeles generelt med eneret til at foretage forundersøgelse og udnyttelse i de omfattede områder.

Hvis Naalakkersuisut har meddelt en forundersøgelsestilladelse eller udnyttelsestilladelse med eneret til udnyttelse af en vandkraftressource i et område til en rettighedshaver, medfører eneretten generelt, at Naalakkersuisut ikke også kan meddele en anden part en tilladelse til forun-

dersøgelse eller udnyttelse af den pågældende ressource.

Myndighedsbehandling efter vandkraftloven er baseret på princippet om 1 myndighedsadgang. Ansøgere skal kun henvende sig til 1 myndighed, som herefter koordinerer den samlede myndighedsbehandling herunder koordination med kommunale myndigheder omkring meddelelse af arealtildelinger som måtte kræves til forundersøgelse eller udnyttelse samt miljømæssige godkendelser hos miljømyndigheden.

Ansøgninger om forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi i forbindelse med udnyttelse af mineralske råstoffer er dog undtaget. Råstofloven foreskriver, at myndighedsbehandling på råstofområdet foretages som en samlet, integreret myndighedsbehandling, hvor især miljømæssige, tekniske, sikkerhedsmæssige og ressourcemæssige hensyn indgår i en helhed. For så vidt angår udnyttelse af vandkraftressourcer behandles ansøgninger til selve vandkraftressourcen efter vandkraftloven, mens den resterende myndighedsbehandling behandles efter reglerne i råstofloven.

Forslaget

2.1.1 Anvendelsesområde

Vandkraftloven finder anvendelse på alle vandkraftressourcer, der kan udnyttes til produktion af energi uanset størrelsen af energipotentialet og installeret produktionskapacitet. Det er en ændring i forhold til vandkraftloven, hvor anvendelsesområde fastlægges efter vandkraftressurens energipotential, Ændringen betyder at alle vandkraft potentialer vil være omfattet af regulering efter loven.

2.1.2 Råstofloven

Efter forslaget udgår den bestemmelse i vandkraftlovens § 4, stk. 2, hvorefter vandkraftaktiviteter, der kan karakteriseres som en udnyttelsesforanstaltning i råstoflovens forstand ikke kan iværksættes, uden at råstofmyndighederne har godkendt disse i overensstemmelse med de hensyn, der ligger bag råstofloven.

For at en vandkraftaktivitet kan anses for en udnyttelsesforanstaltning i råstoflovens forstand følger det af bestemmelsen i § 11, stk. 2 i vandkraftloven, at energiproduktionen i størst omfang skal anvendes i forbindelse med en udnyttelse af mineralske råstoffer.

Bestemmelsen i § 29, stk. 2, i råstofloven opstiller som krav for meddelelse af en udnyttelsestilladelse at rettighedshaver skal have påvist og afgrænset en kommercielt udnyttelig forekomst. For at efterleve dette krav skal rettighedshaver ved et rentabilitets studie kunne dokumentere, at projektet kan opnå bankfinansiering. Efter praksis skal der foreligge en geologisk dokumentation for, at forekomsten med sandsynlighed vil kunne være genstand for kommerciel udnyttelse i en anslået periode og som vil indgå ved fastlæggelse af afdragsperioden på den eksterne bankfinansiering. Et vandkraftanlæg planlægges typisk med en levetid på over

50 år. Med store anlægsomkostninger forbundet med opførelse af et vandkraftværk, har det i praksis vist sig at være vanskeligt og ikke hensigtsmæssigt at foretage denne reguleringsmæssige sammenkobling, som er forudsat i råstofloven. Det skyldes særligt de forskelle der er i betingelser for finansieringen mellem et mineprojekt og et vandkraftprojekt.

Bestemmelserne i vandkraftloven § 4, stk. 2, og § 11, stk. 2 indebærer en uhensigtsmæssig dobbelt myndighedsbehandling som ikke kan begrundes i praksis. Med forslaget skal myndighedsbehandling af en tilladelse til udnyttelse af mineralske forekomster ske adskilt fra myndighedsbehandling af tilladelse til udnyttelse af vandkraft, selv om energi fra vandkraftværket anvendes til energiforsyning af minen.

Udnyttelse af vandkraft til elforsyning af en mine vil kunne ske i henhold til aftale mellem vandkraftselskabet og mineselskabet. Som en konsekvens heraf udgår efter forslaget den betingelse i § 8 stk. 2 i vandkraftloven at ”transmissionsledninger” skal være ejet af den, der er meddelt tilladelse til udnyttelse. Det vil også få betydning for andre store kunder som f.eks. den almindelige energiforsyning, at elkraften kan udtages og beregnes fra vandkraftanlæggets transformerstation på den måde, at de udgående transmissionsledninger opføres af den, som aftager energi efter aftale med vandkraftselskabet.

2.1.3 Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde (kulturmindeloven)

I kulturmindeloven er fastsat regler om sikring af jordfaste fortidsminder i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejde, og om jordfaste fortidsminder fundet under jordarbejde. Da etablering af et vandkraftværk vil have karakter af et jordarbejde, vil disse regler også skulle iagttages i forbindelse med planlægning og etablering af et vandkraftværk. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv skal inddrages ved behandling af tilladelser til udnyttelse af vandkraft, når det kan berøre jordfaste fortidsminder.

Inatsisartutloven indeholder regler om arkæologiske besigtigelser og undersøgelser af et område, samt under hvilke omstændigheder Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan beslutte at igangsætte en besigtigelse, henholdsvis undersøgelse, af et område af egen drift. Der er i den forbindelse fastsat regler om frister for sådanne besigtigelser og undersøgelser. Der er desuden fastsat regler om, hvem der afholder udgifterne. Derudover gælder en anmeldelsespligt ved fund af et jordfast fortidsminde under jordarbejde og en bestemmelse om, at arbejdet skal standses i det omfang, det berører fortidsmindet.

2.2.3 Meddelelse af tilladelse til forundersøgelse uden eneret.

Efter forslaget meddeles en tilladelse til forundersøgelse uden eneret jf. forslagets § 4, stk. 2. Perioden for en tilladelse til forundersøgelse meddeles for op til 5 år og kan efter ansøgning forlænges med op til 5 år yderligere. Tilladelse til forundersøgelse kan efter forslaget højst

udgøre en periode på 10 år. Derefter kan der søges om en ny tilladelse til forundersøgelse. Den tidsmæssige begrænsning er fastsat for at sikre, at indsamlede data ikke er omfattet af fortrolighed i en ubegrænset periode, men samtidig er omfattet af fortrolighed i tilstrækkelig lang tid til, at forundersøgelser og indsamling af data kan ske kommercielt. Det er i samfundets interesse at fremme forundersøgelser og viden om vandressourcerne mest muligt og det sker bedst ved, at data og undersøgelsesresultater bliver gjort tilgængelig for industrien og offentligheden inden for en rimelig tidshorizont. Tilladelse til forundersøgelse uden eneret betyder at forundersøgelser i et geografisk område ikke bliver begrænset af, at kun en rettighedshaver udfører forundersøgelser i området.

2.2.4 Meddelelse af tilladelse til udnyttelse

Efter forslaget er det ikke længere en betingelse for at få meddelt en tilladelse til udnyttelse, at det skal ske på grundlag af en forudgående meddelt forundersøgelsestilladelse.

Påbegynder rettighedshaveren ikke udnyttelsesforanstaltninger inden maksimalt 5 år efter meddelelsen af tilladelsen, bortfalder tilladelsen uden videre. Den 5-årige frist er en absolut frist, der ikke kan forlænges. Hvis Naalakkersuisut har meddelt en tilladelse med eneret til udnyttelse af en vandressource i et område til en rettighedshaver, medfører eneretten efter den gældende ordning generelt, at Naalakkersuisut ikke også kan meddele en anden part en tilladelse til udnyttelse af den pågældende ressource.

Erfaringerne med vandkraftloven og dens anvendelse i praksis har vist, at meddelelse af udnyttelsestilladelser med eneret generelt kan forsinke og lægge en begrænsning på iværksættelse af udnyttelse af vandkraftressourcerne i Grønland. Det vil være tilfældet når en rettighedshaver ikke iværksætter en udnyttelse af vandkraftressourcerne i et tilladelsesområde fuldt ud. I et sådant tilfælde kan Naalakkersuisut som udgangspunkt efter den gældende vandkraftlov ikke meddele en anden part en tilladelse til udnyttelse af den resterende del af den pågældende ressource, med et samfundsøkonomisk tab til følge.

Det følger af bestemmelsen i forslaget § 5, at en udnyttelsestilladelse som udgangspunkt meddeles uden eneret, med mindre særlige forhold tilsiger, at der meddeles tilladelse til udnyttelse med eneret til et bestemt og geografisk afgrænset vandkraftressource jf. § 5, stk. 2. Efter bestemmelsen i § 5, stk. 2, i forslaget kan Naalakkersuisut træffe afgørelse om, at en udnyttelsestilladelse til bestemt og geografisk afgrænset vandkraftressource meddeles med eneret, når særlige forhold taler derfor. Det kan for eksempel være, at rettighedshaverens planlagte aktiviteter efter udnyttelsestilladelsen og den planlagte energiproduktion forudsætter et så stort vandudtag, at rettighedshaver har behov for en eneret for at sikre den nødvendige tilstrømning af vand til det geografiske område, som er angivet i tilladelsen.

Forslaget har til formål at kunne sikre, at en rettighedshaver efter en udnyttelsestilladelse ikke

”reserverer” et areal uden at udnytte det. Rettighedshaveren efter en udnyttelsestilladelse skal således generelt foretage udnyttelsesaktiviteter efter tilladelsen i hele tilladelsesperioden. Rettighedshaveren bør derfor generelt have rimelig tid til at foretage de relevante undersøgelser og etablere de relevante bygninger, anlæg og installationer med videre, før rettighedshaveren er forpligtet til at påbegynde udnyttelsen efter tilladelsen. Efter bestemmelsen i § 6, stk. 1, kan der fastsættes en frist på ikke over 3 år efter meddelelse af tilladelse til at anlæggelse af vandkraftanlægget skal være påbegyndt og vandkraftanlægget skal være sat i drift senest 6 år efter meddelelse af tilladelse.

Forslaget giver således mulighed for, at flere rettighedshavere kan meddeles en udnyttelsestilladelse til udnyttelse af den samme vandkraftressource, hvis den pågældende ressource har potentiale til det. Derved sikres det, at vandkraftpotentialet i Grønland kan udnyttes bedst og mest hensigtsmæssigt, og at potentialet så vidt muligt ikke spildes. Samtidige tilladelser til fælles vandkraftressourcer vil medføre behov for, at tilladelserne samordnes, ligesom det vil kunne forudsætte en nærmere aftale om samarbejdet mellem indehaverne i såvel anlægs- som driftsfasen. Bestemmelsen i § 13 har generelt til formål at bidrage til at sikre, at vandkraftressourcer i Grønland udnyttes bedst og mest hensigtsmæssigt.

Det kan også være økonomisk fordelagtigt for rettighedshaverne, at foretage samordnet udnyttelse af for eksempel transmissionslinjer og rørføringer m.v. Endvidere kan det ud fra samfundsmæssige hensyn være bedst og mest hensigtsmæssigt, at rettighedshaverne foretager samordnet udnyttelse.

Det kræver at der udvises omhyggelig og passende forsigtighed ved meddelelse af udnyttelsestilladelser til en fælles vandressource, således at alle rettighedshavere der har ret til at udtage en bestemt mængde vand til vandkraft generelt i praksis også har mulighed for at udtage den nødvendige mængde vand til produktion af energi i den forudsatte størrelse, som fremgår af udnyttelsestilladelsen.

2.3. Økonomiske vilkår

2.3.1 Betaling af vederlag til Grønlands Selvstyre og udgifter i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling

Forslaget viderefører en klar lovhjemmel til at udstede modeltilladelser for forundersøgelser og udnyttelse. Muligheden for modeltilladelser giver Selvstyret mulighed for at udarbejde standardvilkår, således at potentielle ansøgere kan gøre sig bekendt med vilkårene.

Forslaget viderefører principperne i § 11 stk. 3 i vandkraftloven vedr. de økonomiske vilkår for tilladelserne. Betaling af vederlag fastsættes alene i tilladelse til udnyttelse og ikke i tilladelse til forundersøgelse.

I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om betaling af vederlag, skal dette være angivet i tilladelsen således, at virksomheden kender vilkårene på forhånd.

Det følger af forslaget § 10, stk. 1, at der i en udnyttelsestilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaveren skal betale vederlag til Grønlands Selvstyre. Bestemmelsens formulering ”*betaling af vederlag*” findes tilsvarende i råstofloven, og det er herved tydeliggjort, at der ikke er tale om påligning af en skat. Efter bestemmelserne kan der i tilladelser fastsættes vilkår om, at rettighedshaveren skal betale vederlag på grundlag af størrelsen af den vandkraftressource, der er omfattet af tilladelsen (volumenvederlag), den konkrete udnyttelse af vandkraftressourcen (udnyttelsesvederlag) eller på grundlag af den energi, som produceres (produktionsvederlag). Efter den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 3, kan rettighedshaveren meddeles fritagelse for beskatning af virksomhed omfattet af en tilladelse. Forslaget svarer i princippet til bestemmelsen i § 17, stk. 1, i råstofloven, dog med den forskel, at vederlaget kan fastsættes mindre byrdefuldt end beskatningen ellers ville have været.

Forslaget viderefører og uddyber også bestemmelsen om betaling af udgifter i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling. Det følger af forslaget § 12, stk. 1 og 2, at rettighedshavere og andre omfattet af vandkraftloven skal betale udgifter i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling efter vandkraftloven. Betalingen kan opkræves som gebyr eller udgiftsrefusion. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser derom.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Med forslaget vil flere rettighedshavere kunne blive meddelt en udnyttelsestilladelse til at udnytte den samme vandressource. Efter forslaget § 5, stk. 2, kan Naalakkersuisut træffe afgørelse om, at en udnyttelsestilladelse for et landområde meddeles med eneret, når særlige forhold taler derfor. Det kan for eksempel være, at rettighedshaverens planlagte aktiviteter efter udnyttelsestilladelsen omfatter store investeringer i anlæg, infrastruktur eller lignende i Grønland. Rettighedshaveren kan i det nævnte tilfælde og i andre lignende tilfælde have et særligt behov for, at udnyttelsestilladelsen meddeles med eneret. Der henvises generelt til forslaget § 5, stk. 2, og bemærkningerne dertil.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet, naturen eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden den 22. november til den 23. december 2017 været offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal.,

Forslaget har endvidere været i høring hos følgende myndigheder, organisationer med videre: GE - Grønlands Erhverv, Asiaq, TELE Greenland A/S, SIK, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, Selvstyrets Departementer, Grønlands Naturinstitut, WWF Grønland, ICC, KNAPK, Royal Greenland A/S, Nukissiorfiit.

Naalakkersuisut har modtaget høringssvar fra følgende myndigheder, organisationer med videre:

GE - Grønlands Erhverv, Asiaq, Nukissiorfiit, Qeqqata Kommunia, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Råstoffer,

På grundlag af de indkomne høringssvar er der i relevant omfang foretaget ændringer og tilføjelser i forslaget og bemærkningerne. Forslaget er udarbejdet under et tidligere Naalakkersuisut til fremsættelse på FM2018, men ønskes genoptaget i uændret form, hvorfor det ikke er relevant at gennemføre en ny høring.

I det følgende behandles de høringssvar, der er indkommet under høring. Det bemærkes, at høringssvarene er anført i kursiv, og at høringssvarene er gengivet i hovedtræk på grundlag af en foretaget væsentlighedsvurdering. Til brug for behandling af høringssvar er der indhentet kommentarer fra Nukissiorfiit.

Høringssvar fra GE - Grønlands Erhverv:

Høringsparten har anført, at formuleringerne i § 1, stk. 3 og 4 ændres således at det klart fremgår at grønlandsk arbejdskraft og grønlandske virksomheder har fortrinsret til udførelse af arbejderne vedrørende udnyttelse af vandkraftressourcerne. GE kan anbefale at "kan" udgår af § 11, stk. 3 og 4 og at "fastsætte" ændres til "fastsætter".

Ud fra praktiske administrative grunde er bemyndigelsesbestemmelsen formuleret på den valgte måde for at Naalakkersuisut smidigt og fleksibelt kan fastsætte bestemmelser om anvendelse af grønlandsk arbejdskraft og grønlandske virksomheder som er tilpasset til en aktuell situation på arbejdsmarkedet og erhvervslivets aktuelle kapacitet. Det er samtidig også muligt for Naalakkersuisut fleksibelt at formulere bestemmelser og vilkår efter § 11, stk. 3 og 4, som er tilpasset private investorers krav til investeringer i vandkraft i Grønland. Detailregler, der fastlægger en fortrinsret for grønlandsk arbejdskraft og virksomheder efter § 11, stk. 3 og 4, fastsættes mere hensigtsmæssigt i de enkelte udnyttelsestilladelser.

GE - Grønlands Erhverv har videre påpeget nogle sproglige fejl i forslaget, som er blevet rettet.

Hørings svar fra: Nukissiorfiit

Nukissiorfiit anfører: "... af hensyn til at undgå misforståelser bør § 2 formuleres således: "Inatsisartutloven finder anvendelse på udnyttelse af vandkraftressourcer med et potentiale på over 6 gigawatt-timer per år (GWh/år)"

§ 2 er udgået i det endelige forslag.

Hørings svar fra Qeqqata Kommunia

Qeqqata Kommunia anfører til § 9, stk. 1, linje 5, at det er uklart hvilke 1,-3 pkt." der henvises til.

Sætningen henviser til 1 til 3 punktum i § 9, stk. 1. (Nu § 8, stk. 1, 1-3 pkt.).

Qeqqata Kommunia anfører til § 10, stk. 1, nr. 6 (nu § 9) vedrørende rettighedshaverens forpligtelser til, ved ophør af forundersøgelse og udnyttelse, at fjerne anlæg med videre, som er etableret af rettighedshaveren, samt i øvrigt at foretage oprydning i de berørte områder:

"... at kommunen bør have indflydelse på granden af oprydning samt hvad, der fjernes eller ændres. ... Desuden bør adgangsveje og eventuel andre infrastrukturanlæg planlægges i samarbejde med kommunen, da denne kan have interesse i placering af anlæggene."

I forbindelse med anlæggelse af et vandkraftanlæg vil kommunen indtage en vigtig rolle som høringspart svarende til den myndighedsudøvelse og det ansvar som kommunen er pålagt efter lovgivningen. Kommunen vil tilsvarende kunne udøve sin indflydelse når vandkraftanlægget planlægges og opføres og senere når det lukkes med efterfølgende oprydning og gen-

oprettelsesforanstaltninger.

I miljølovgivningen er fastsat, hvilken rolle og kompetence henholdsvis Selvstyret og Kommunerne har inden for lovens område. Naalakkersuisut er den centrale miljømyndighed. På en række specifikke områder er det Naalakkersuisut der efter lovgivningen er tillagt godkendelseskompetencen og den som udøver tilsynsmyndigheden. Det er således fastsat i miljøloven at Naalakkersuisut er tilsyns- og godkendelsesmyndighed for virksomheder m.v. der er omfattet af krav om udarbejdelse af en vurdering af virkning på miljøet i forbindelse med godkendelse af større bygnings- og anlægsarbejder i henhold til reglerne i miljølovens kapitel. 8. Anlægelse af vandkraftanlæg er en af den type virksomheder, hvor der stilles krav om udarbejdelse af en vurdering af virkning på miljøet og Naalakkersuisut godkendelse af en redegørelse herom.

Efter inatsisartutlov om beskyttelse af miljøet kan Naalakkersuisut, efter forhandling med kommunalbestyrelsen, henlægge tilsynet med nærmere specificerede aktiviteter til kommunalbestyrelsen. En sådan afgørelse skal træffes efter lovgivningen om miljø og ikke efter lovgivning om udnyttelse af vandkraftressourcer.

Qeqqata Kommunian anfører til § 19 i forslaget, at meteorologiske data skal indgå sammen med en beregning af produktionskapacitet og anslået vandudtag.

De af høringsparten nævnte typer data er en del af de sædvanlige data som indsamles i forbindelse med gennemførelse af en forundersøgelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Resultater af disse undersøgelser og indsamlede data er det grundlag som skal være tilvejebragt for at kunne ansøge om udnyttelse af en vandkraftressource og er en forudsætning for at kunne foretage en beregning af produktionskapacitet og anslået vandudtag.

Qeqqata Kommunian anfører til § 19 stk. 4 og 5, at kommunerne bør gives vetoret mod placering af et vandkraftanlæg og linjeføring såfremt det strider mod kommunale interesser som f.eks. turistinteresser.

Hvis kommunens forslag følges, således at der tillægges kommunen en retlig bindende vetoret mod Naalakkersuisut's afgørelser om konkrete vandkraftprojekter, vil dette medføre, at en del af kompetencen (beføjelserne) vedrørende udøvelsen af en del af den udøvende magt – den endelige afgørelseskompetence på vandkraftområdet – reelt overføres fra Naalakkersuisut til kommunen.

Vandkraftområdet er et område af stor samfundsmæssig betydning for hele befolkningen og for hele landet. Det er derfor fundet væsentligt at fastholde at den endelige beslutningskompetence ligger entydigt hos Naalakkersuisut.

Hvis forslaget gennemføres, og kommunen afgørelse om vetoet tillægges retlig betydning, vil kommunen reelt kunne udøve en del af den udøvende magt på vandkraftområdet. Desuden vil kommunen ikke være ansvarlig for dets udøvelse af denne veto magt på vandkraftområdet på samme måde som Naalakkersuisut, der er ansvarlig overfor Inatsisartut.

Qeqqata Kommunia anfører til § 21 stk. 3, at kommunen bør have indsigelsesret inden der meddeles et påbud til en rettighedshaver om at efterleve reglerne i loven.

Generelt henvises til det ovenfor anførte om de generelle demokratiske og forfatningsretlige principper og konsekvenser af en overførsel af beføjelser fra Naalakkersuisut til en kommune. Mere konkret vil kommunens forslag skabe stor usikkerhed omkring Naalakkersuisut tilsyn rettighedshavers virksomhed og i praksis vanskeliggøre muligheden for at kunne føre et effektivt tilsyn.

Qeqqata Kommunia anfører til § 22, at kommunen bør være den kompetente arealmyndighed på området eller alternativt at arealtildeling kræver godkendelse af kommunen eller at kommunen tillægges vetoet.

Efter den gældende inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer har Grønlands Selvstyre eneret til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Der er tale om et område af stor og væsentlig samfundsmæssig betydning for hele befolkningen og hele landet. Forslaget fra kommunen vil derfor være i strid med grundlæggende demokratiske og forfatningsretlige principper vedrørende udøvelsen af en del af den udøvende magt ved at en del af denne overføres fra Naalakkersuisut til Kommunen. Der henvises videre til det ovenfor anførte til høringssvaret fra Qeqqata Kommunia.

Høringsvar fra Departementet for Råstoffer.

Departementet påpeger at udnyttelse af vandkraftressourcer i forbindelse med råstofaktiviteter er underlagt regulering efter råstofloven. Bestemmelsen i § 4 i forslaget til inatsisartutlov kan medføre tvivl om retstilstanden og især forholdet til bestemmelsen i § 20 i råstofloven.

For at undgå at der opstår usikkerhed omkring regulering af udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi til anvendelse i forbindelse med aktiviteter omfattet af råstofloven, indsættes ny bestemmelse som nyt stykke 3 i § 29 i forslaget, hvorved der samtidig foretages ændringer i inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor med senere ændringer (råstofloven) i de bestemmelser, der omhandler regulering af udnyttelse af vandkraftressourcer i forbindelse med råstofaktiviteter.

Hørings svar fra Asiaq

Asiaq anfører til bestemmelsen i forslaget § 5, stk. 2 at tilladelsesperioden for forundersøgelser kan være for kort, når der er tale om områder, hvor der ikke tidligere har været foretaget forundersøgelser af vandressourcens størrelse. Asiaq henviser i den forbindelse til Nukissiorfiit rapporten, "Grønlands vandkraftressourcer, En oversigt august 2005" hvor det anbefales at beslutning om etablering af vandkraftværk underbygges af mindst 10 års målinger af vandressourcen.

Hørings svaret har givet anledning til at ændre bestemmelsen i § 5, stk. 2, hvorved perioden for en tilladelse til forundersøgelse er 5 år, med mulighed for en periodeforlængelse på op til 5 år yderligere. Den samlede tilladelsesperiode kan ikke overstige 10 år. Bestemmelsen er nu indeholdt i § 4, stk. 2.

Asiaq anfører til formuleringen af bestemmelsen i § 8, stk. 2 og sammenholdt med bemærkningerne til denne at det kan være problematisk både at fastlægge vilkår om højeste vandudtag og samtidig at fastlægge vilkår om højeste tilladte kote i vandreservoir. Fordi tilstrømningen af vand til reservoiret vil variere fra år til år (i år med stor vandtilstrømning kan der typisk være to til fem gange så meget vand som i år med lille vandtilstrømning) kan man risikere, at det i nogle år vil være umuligt at overholde begge krav; altså at man i år med stor tilstrømning ville skulle tappe mere end den tilladte mængde vand for at holde koten i reservoiret under den tilladte højeste kote. Asiaq opfordrer derfor til at der ikke sættes en øvre grænse for koten i vandreservoir.

Som følge af Asiaq's bemærkning er der derfor foretaget en ændring i bestemmelsen i § 8, stk. 2 således at vilkår om fastlæggelse af højeste koter i vandreservoir udgår. Bestemmelsen er ændret til § 5, stk. 4.

Hørings svar fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke.

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke foreslår at der i bemærkningerne henvises til reglerne i Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde (kulturmindeloven) § 11-17.

Der er tilføjet et nyt tekstafsnit i de almindelige bemærkninger, der beskriver forholdet mellem dette forslag til inatsisartutlov og inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse.

Hørings svar fra Finansdepartementet

Finansdepartementet har følgende overordnede bemærkninger.

En udnyttelse af de grønlandske vandkraftressourcer til fremstilling af energi udgør et potentiale for økonomisk udvikling i landet. Rammelovgivningen på området er derfor et konkret punkt, hvor Inatsisartut kan påvirke udviklingsmulighederne.

Vandkraftpotentialerne skal både tjene til forsyning af befolkningen med miljørigtig energi og som basis for en mulig udvikling med etablering af forskellige former for energiintensiv industri eller på sigt muligvis for en direkte eksport af elektricitet. Finansdepartementet er derfor helt på linje med forslaget, når der i de generelle bemærkninger tales om vigtigheden af, at "vandkraftpotentialet ... kan udnyttes bedst og mest hensigtsmæssigt". Tankegangen om muligheden af, at flere rettighedshavere kan få adgang til at udnytte den samme ressource, er derfor som udgangspunkt interessant.

Udnyttelsestilladelser uden eneret skal efter forslaget være hovedreglen, dog kan jf. § 8, stk. 5, når "de vandressourcemæssige forhold tilsiger" det, udnyttelsestilladelser med eneret komme på tale. I bemærkningerne fremgår det, at "de kvalificerende omstændigheder", der tænkes på "blandt andet omfatter store investeringer i anlæg, infrastruktur eller lignende". Men betyder det ikke, at netop tilladelser med eneret i praksis uomgængeligt må blive hyppigst forekommende? Det kunne derfor overvejes at vende logikken, så tilladelsen uden eneret blev undtagelsen og tilladelsen med eneret hovedreglen for så vidt angår udnyttelsestilladelser.

I forhold til den gældende vandkraftlov skal rettighedshaver udarbejde en beregning af produktionskapacitet og anslået vandudtag til produktion heraf og som dokumenteret vil blive indeholdt i udnyttelsestilladelsen. Ved mere præcist at sammenkæde størrelsen af det påtænkte anlæg med det krævede udtag af vand vil det være muligt, hvor vandoplandet har et tilstrækkeligt potentiale at kunne optimere ressourceudnyttelsen. Ved ikke at give eneret bibeholdes en mulighed for Naalakkersuisut til at give udnyttelsestillade til andre i de områder, hvor en tilstrækkelig stor vandkraftressource kan påvises.

Finansdepartementet kan tilslutte sig tanker om samordnet drift i situationer, hvor flere rettighedshavere måtte trække på den samme vandkraftressource.

Departementet har hæftet sig ved, at forslaget i forbindelse med længden af udnyttelsestilladelsen taler om op til 40 år, der kan forlænges op til 2 x 20 år – i alt maksimalt 80 år. Det er en meget lang tidsperiode, hvor samfundsforholdene såvel som de teknologiske muligheder sandsynligvis vil udvikle sig i ganske uforudsete retninger. En udnyttelsestilladelse efter denne lov vil derfor lægge bånd på Naalakkersuisut's og Inatsisartut's handlefrihed meget langt ud i fremtiden. Det kan sandsynligvis ikke være anderledes, når hensynet til investors mulighed for at genindtjene den investerede kapital med risiko- og forrentningstillæg også skal

imødekommes. Imidlertid bør længden af koncessionen tilpasses det konkrete behov, en mine, der ønsker at opføre et (mindre) vandkraftværk for en forudset driftsperiode på f.eks. 10 til 15 år, behøver som udgangspunkt næppe en $40 + 2 \times 20$ koncession. Dette bør tydeliggøres i bemærkningerne.

I det omfang, at det giver økonomisk mening, kunne man også forestille sig, at f.eks. Nukissiorfiit mod betaling kunne overtage et anlæg af relevans for den offentlige elforsyning, der efter 10 – 15 år ikke længere skulle anvendes af rettighedshaver. En art "hjemfald mod vederlag" om man vil.

Selvstyrets erfaringer fra Alcoa projektet viste at etablering af internationale konkurrencedygtige rammebetingelser var en forudsætning for at fastholde interessen for private investeringer i vandkraft, herunder den mulighed at kunne forlænge perioden for en udnyttelsestilladelse til en længde, som var tilpasset de store investeringer, som kræves for opførelse af et stort vandkraftanlæg med tilknyttede anlæg og infrastruktur.

Videre har erfaringer med tilknyttede energianlæg til mineprojekter vist, at det er vanskeligt at rejse en samlet finansiering på grund af den relative korte afdragsprofil for mineprojekter der er afhængig af størrelsen af en påvist forekomst, mens levetiden for et vandkraftanlæg typisk vil kunne være over 40 år eller længere. Den manglende sammenhæng i de finansielle vilkår mellem udvinding af mineraler og anlæg af vandkraftanlæg er en væsentlige grund til at der med forslaget lægges op til at myndighedsbehandling af en tilladelse til udnyttelse af mineraliske forekomster fremover skal ske adskilt fra myndighedsbehandling af tilladelse til udnyttelse af vandkraft selv om energi fra vandkraftværket anvendes til energiforsyning af en mine.

I § 12 gives i forbindelse med betaling af et i udnyttelsestilladelsen fastsat vederlag mulighed for at indrømme helt eller delvis fritagelse for beskatning af virksomheden. I det omfang, der indrømmes fritagelse for beskatning skal Naalakkersuisut forudgående i kraft af en tekstanmærkning på de årlige finanslove have en særskilt hjemmel. Finansdepartementet støtter modellen med optagelse af tekstanmærkninger, når der i en konkret sammenhæng skal ske meddelelse af fritagelse for beskatning.

Imidlertid er spørgsmålet om helt eller delvist at fritage konkrete virksomheder i en konkret branche for forpligtelsen til at betale almindelige skatter og afgifter altid et emne, der bør adresseres med den størst mulige varsomhed. Grundlæggende er det ikke i samfundets interesse, at konkrete virksomheder eller brancher opnår vilkår, der adskiller sig fra det øvrige erhvervslivs. En afløsning af den almindelige beskatning med et vederlag i henhold til tekstanmærkning og betingelserne i i den pågældende udnyttelsestilladelse skal derfor enten sikre et provenu, der ikke væsentligt afviger fra provenuet ved almindelig beskatning eller har baggrund i helt særlige beskæftigelsesmæssige, samfundsudviklingsmæssige eller andre helt sær-

lige forhold. I den forbindelse skal det bemærkes, at drift af vandkraftværker ikke er specielt arbejdsintensivt. Beskæftigelseshensynet knytter sig derfor hovedsageligt til anlægsfasen eller til en eventuel tilknyttet industri.

De økonomiske rammebetingelser må være konkurrencedygtige med rammebetingelser i andre lande, hvis det skal være nogen realitet i en målsætning om at kunne tiltrække og fastholde private investeringer i Grønlands vandkraftpotentialer. De beskæftigelses- og samfundsudviklingsmæssige effekter af en udbygning af vandkraft-produktionen er ikke direkte knyttet til selve vandkraftdriften men derimod til udnyttelse af det potentiale for energi intensive virksomheder som en adgang til billig og miljøvenlig energi åbner mulighed for ved anlæggelse af vandkraftanlæg.

I det omfang, at koncessionshaver og aftageren af energien er sammenfaldende eller på anden vis måtte have betydelige fælles interesser, kan det være meget betænkeligt, hvis loven direkte åbner mulighed for skatteoptimering ved flytning af overskud fra et beskattet selskab til et ubeskattet selskab. Der bør derfor tilstræbes en høj grad af sammenhæng i beskatningen/betalingen af vederlag eventuelt gennem verificerbare transfer-pricing bestemmelser.

Specifikke bemærkninger til de enkelte paragraffer.

§ 3 kunne affattes enklere. Skriv f.eks. i stedet: "Vandkraftressourcerne tilhører Grønlands Selvstyre.", som der står i bemærkningerne. Omtalen af, at selvstyret har eneret på forundersøgelser og udnyttelse, der så efterfølges af bestemmelser, der regulerer andres ret til at foretage forundersøgelser og udnyttelse af vandkraftressourcerne virker mærkelig.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 3 i Inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

§ 10 punkt 8 taler om tvistafgørelse ved voldgift. I den forbindelse skal Finansdepartementet erindre om, at der tidligere i forbindelse med meddelelse af tilladelser på dette område såvel som andre områder har været overvejelser om betydningen af at sikre et tvistløsningsgrundlag, der afspejler en nordisk-europæisk tilgang til de overordnede samfundsinteresser. Voldgiften bør derfor basere sig på grønlandsk- dansk retsopfattelse.

De nærmere bestemmelser om voldgift fastsættes som tilladelsesvilkår i for eksempel modeltilladelser. Når det drejer sig om forhold vedrørende et vandkraftanlæg i Grønland opført efter den i Grønland gældende lovgivning vil det være naturligt at tvistløsningsgrundlaget baseres på en skandinavisk retstradition.

Bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

I lighed med bestemmelsen i § 1 i den gældende vandkraftlov fastlægger bestemmelsen i § 1 lovforslagets anvendelsesområde. Lovens anvendelsesområde er både forundersøgelse og udnyttelse, samt de aktiviteter der udføres under en tilladelse. Loven omfatter således samtlige

ge de aktiviteter, der af rettighedshaveren eller på dennes vegne udføres i henhold til en meddelt tilladelse, herunder også etablering af nødvendig infrastruktur samt støtteaktiviteter i forhold til den egentlige forundersøgelses- eller udnyttelsesvirksomhed.

Til stk. 2

I lighed med den gældende vandkraftlov er forslaget et forslag til en rammelov, der indeholder hjemmel for Naalakkersuisut til at meddele tilladelser til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer. Bestemmelsen i § 1, stk. 2, fastlægger en række af de overordnede hensyn som Naalakkersuisut skal tillægge betydning ved fastsættelse af vilkår i en tilladelse. I en tilladelse kan Naalakkersuisut fastsætte alle relevante vilkår med hensyn til udnyttelsen, etablering og drift af bygninger, anlæg og installationer med videre og alle aktiviteter i forbindelse dermed. Det afhænger af en konkret vurdering af alle relevante forhold i det enkelte tilfælde, hvilke vilkår der er relevante. Forslaget omfatter således samtlige de aktiviteter, der udføres i henhold til den meddelte tilladelse, herunder også etablering af nødvendig infrastruktur samt støtteaktiviteter i forhold til den egentlige forundersøgelses- eller udnyttelsesvirksomhed.

Til § 2

Bestemmelsen er identisk med den gældende § 3 i vandkraftloven. Vandkraftressourcerne tilhører Grønlands Selvstyre. Efter forslaget har Grønlands Selvstyre dermed eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi og dermed også eneret til at give andre tilladelse hertil.

Eneretten omfatter alene forundersøgelser eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Forslaget regulerer f.eks. ikke adgangen til at udføre videnskabelige og praktiske undersøgelser af generel og kortlægningsmæssig karakter vedrørende hydrologiske og glaciologiske forhold.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslagets § 4 og skal sikre, at ingen kan foretage forundersøgelser eller udnytte vandkraftressourcer til produktion af energi uden tilladelse fra Naalakkersuisut.

Til § 3

I forhold til bestemmelsen i § 4 i den gældende vandkraftlov skal der ikke længere gives godkendelse efter råstofloven til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi i forbindelse med udnyttelse af mineralske råstoffer. Tilladelse og myndighedsbehandling skal alene skal ske efter Inatsisartutloven om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Til stk. 1

Naalakkersuisut bemyndiges til inden for rammerne af forslaget at meddele tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi på nærmere fastsatte vilkår jf. §§ 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13. Tilladelse til forundersøgelse meddeles uden eneret og uden at rettighedshaver efterfølgende har krav på meddelelse af tilladelse til udnyttelse. Tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi meddeles særskilt.

Til stk. 2

I stk. 2 bestemmes, at aktiviteter i forbindelse med forundersøgelse og udnyttelse skal ske i overensstemmelse med inatsisartutloven og herunder de bestemmelser, som Naalakkersuisut fastsætter i medfør af §§ 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13. Med tilføjelse af ”bestemmelser” i ordlyden af stk. 2 klargøres, at vandkrafttilladelsesvirksomhed skal efterleve såvel lovens bestemmelser, bestemmelser fastsat i eventuelle bekendtgørelser, og vilkår fastsat i tilladelser.

Til stk. 3

Naalakkersuisut kan meddele samtidige tilladelser, når der foreligger undersøgelsesresultater, der kan godtgøre at vandkraftressource har en tilstrækkelig tilstrømning og et omfang, at der er grundlag for at meddele flere tilladelser til udnyttelse af vandkraftressourcen. En efterfølgende meddelelse af tilladelse til udnyttelse til andre ansøgere skal ske under hensyn til de, der har fået tilladelse på et tidligere tidspunkt. Samtidige tilladelser vil medføre behov for, at tilladelserne samordnes, ligesom det vil kunne forudsætte en nærmere aftale om samarbejdet mellem indehaverne i såvel anlægs- som driftsfasen.

Til § 4

Til stk. 1

§ 4, stk. 1, svarer til § 5, stk. 1, i den gældende vandkraftlov. Tilladelsen til forundersøgelse skal vedrøre en geografisk afgrænset vandkraftressource. Landområdet vil omfatte det såkaldte vandopland, der ved afvanding bidrager til at skabe vandkraftressourcen. Landområde anvendes i modsætning til havområde og omfatter tillige søer og indlandsisen. Forundersøgelser omfatter indledende, rekognoscerende undersøgelser og derefter undersøgelser af vandkraftressourcens størrelse og muligheder. Hensigten med sådanne undersøgelser er at vurdere den reelle størrelse på vandkraftressourcen og de tekniske forhold vedrørende opførelse af et vandkraftanlæg. Resultaterne giver grundlag for at vurdere de samlede anlægsomkostninger i forbindelse med udnyttelse af vandkraftressourcen.

Til stk. 2

Stk. 2 fastlægger, at tilladelser til forundersøgelser kan gives for en periode op til 5 år. Hvis tilladelsesperioden ønskes forlænget, skal rettighedshaver ansøge herom, og Naalakkersuisut kan vælge at meddele en forlængelse. Det foreslås, at forundersøgelsestilladelser kun kan for-

længes med op til yderligere 5 år, således at tilladelsen maksimalt kan have en tidsmæssig varighed på 10 år.

En forlængelse af tilladelsesperioden kan meddeles, hvis der er behov for yderligere undersøgelser af vandkraftressourcen, herunder evt. inddragelse af et større vandområde.

Fastsættelse af perioden for en tilladelse til forundersøgelse beror på en konkret vurdering. Ved fastsættelse af perioden vil der blandt andet skulle tages hensyn til behovet for undersøgelsesdata til brug for det offentliges planlægningsvirksomhed såvel som hensynet til placering af andre erhvervsaktiviteter.

Naalakkersuisut vil endvidere kunne lægge vægt på omfanget af eksisterende offentligt tilgængelige forundersøgelsesdata, det geografiske landområdes udstrækning og tilgængelighed og hensynet til lands- og kommuneplanlægning. Er der tale om landområder uden eksisterende relevante data for vurdering af en vandkraftressource eller et vanskeligt tilgængeligt landområde, taler det for en længere periode.

Til stk. 3

Inatsisartutloven fastslår, at det er Grønlands Selvstyre der har eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Grønlands Selvstyre kan på den baggrund vælge at meddele tilladelse med eneret til andre aktører, som hermed bliver rettighedshavere. For at Naalakkersuisut kan varetage de samfundsmæssige interesser knyttet til udnyttelse af vandkraftressourcerne er det vigtigt, at Naalakkersuisut vedvarende har opdateret adgang til alle data vedrørende Grønlands vandkraftressourcer.

En rettighedshaver har derfor pligt til at afgive afrapporteringer og undersøgelsesresultater med data fra forundersøgelsen. Vilkår om med hvilken frekvens, der skal ske afrapporteringer fastsættes proportionalt afhængigt af projektets omfang og antallet af forundersøgelsesaktiviteter.

Til stk. 4

Data der afrapporteres jf. stk. 3 er som hidtil fortrolige indtil 3 år efter tilladelsens ophør. Rettighedshaveren har dermed mulighed for i en 3-årig periode at sælge sine forundersøgelser og dermed give et kommercielt grundlag for indsamling af data med henblik på at kunne sælge resultaterne videre til selskaber, der er interesseret i at udnytte den konkrete vandkraftressource.

Bestemmelsen indebærer, at Naalakkersuisut kan offentliggøre resultaterne fra forundersøgelsen 3 år efter forundersøgelsens udløb. Dette er begrundet i, at det vil være samfundsmæssigt ressourcespild at skulle starte forfra med at indsamle videnskabelige data, såfremt en anden

ansøger ønsker at udnytte vandkraftressourcen.

Til stk. 5

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om rapportering samt om fortrolighed i forbindelse dermed i tilladelserne. Naalakkersuisut kan i tilladelser fastsætte vilkår om hvor regelmæssigt, der skal rapporteres og på hvilken måde og i hvilket format. Efter sædvanlig praksis med forvaltning af tilladelser til udnyttelse af de ikke levende ressourcer vil der typisk skulle foretages en rapportering af indsamlede data og undersøgelsesresultater 1 gang om året.

Til § 5

Til stk. 1

Der skal foretages en entydig beskrivelse og afgrænsning af den vandkraftressource, der meddeles tilladelse til at udnytte. Afgrænsningen foretages konkret i forhold til den enkelte ansøgning og det enkelte projekt. Beskrivelse og afgrænsning beror blandt andet på en kortlægning af det landområde, der indgår i forsyningen af vand til bassiner og søer. Det vil typisk bero på landområdets topografiske forhold. § 5 regulerer alene ansøgning om tilladelse til udnyttelse. Meddelelse af en forundersøgelsestilladelse gives ikke længere rettighedshaveren en fortrinsstilling med hensyn til udnyttelsesrettigheder til konstaterede vandkraftressourcer, ligesom fastlæggelse af udnyttelsesvilkårene, herunder de økonomiske vilkår først fastsættes på individuel basis ved meddelelse af tilladelse til udnyttelse.

Til stk. 2

Efter bestemmelsen i stk. 2 kan en udnyttelsestilladelse meddeles med eneret, når der foreligger kvalificerende omstændigheder knyttet til de konkrete vandressourcemæssige forhold, som er omfattet af en udnyttelsestilladelse. En kvalificerende omstændighed kan være at de planlagte aktiviteter efter udnyttelsestilladelsen og den planlagte energiproduktion forudsætter et så stort vandudtag, at rettighedshaver har behov for en eneret for at sikre, at der er den nødvendige tilstrømning af vand til det geografiske område, som er angivet i tilladelsen. Andre særlige kvalificerende omstændigheder kan blandt andet være, at rettighedshaverens planlagte aktiviteter efter udnyttelsestilladelsen blandt andet omfatter store investeringer i anlæg, infrastruktur eller lignende i Grønland. Rettighedshaveren kan som følge af store investeringer eller lignende have behov for, at udnyttelsestilladelsen meddeles med eneret. Det kan for eksempel være, at nogle vigtige investorer vil være tilbageholdende med at bidrage med finansiering af rettighedshaverens udnyttelsesprojekt, hvis investorerne ikke kan få sikkerhed for, at der ikke også er andre rettighedshavere, der kan blive meddelt en udnyttelsestilladelse til området.

Til stk. 3

Efter bestemmelsen i stk. 3 kan tilladelsesperioden være op til 40 år. Den konkrete tidslænge-

de af en tilladelse bør fastsættes baseret på en konkret vurdering af projektøkonomien, risikoen ved projektet, tilbagebetalingstid m.v.

Ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt kan det være uhensigtsmæssigt, at der meddeles tilladelse udover den periode, der er nødvendig for at sikre investorerne tilbagebetaling og forretning af den investerede kapital.

Til sammenligning er der i Norge eksempelvis tidligere meddelt tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer på op til 99 år. I dag gives der i Norge ikke længere tilladelse til private selskaber, men kun til offentlige selskaber i en periode på maksimalt 60 år.

I Island er der tidligere meddelt tidsubegrænsede tilladelser, men i dag meddeles tilladelser normalt for maksimalt 65 år. Muligheden for lange tilladelsesperioder vil gøre private investeringer i vandkraft mere attraktivt.

Ved fastsættelse af perioden kan Naalakkersuisut blandt andet lægge vægt på den tekniske og økonomiske levetid for det anlæg eller den aktivitet, der vil skulle aftage den producerede energi.

Den konkrete afgørelse om tidsvarighed fastsættes ud fra en række forskellige hensyn: Rettighedshaveren skal have mulighed for at tilbagebetale og forrente investeringen. Er vandkraftanlægget ejet af et enkelt selskab, bærer dette en markant økonomisk risiko, hvilket taler for, at der gives en længere tilladelsesperiode.

Til stk. 4

Bestemmelsen i stk. 4, nr. 1, angiver, at der i en udnyttelsestilladelse fastsættes vilkår om mængde af vand, som må udtages efter udnyttelsestilladelsen, (udnyttelsesmængden).

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der i en udnyttelsestilladelse fremover generelt fastsættes vilkår om den største mængde af vand, som må udnyttes efter udnyttelsestilladelsen, (udnyttelsesmængden). En udnyttelsesmængde vil generelt blive fastsat som et bestemt antal liter eller kubikmeter vand om året.

Bestemmelsen får en særlig betydning i sammenhæng med forslagets § 13, stk. 1, hvorefter en udnyttelsestilladelse som udgangspunkt kan meddeles til 2 eller flere rettighedshavere, hvis den pågældende ressource har potentiale til det. Derved sikres det, at vandkraftressourcerne her i landet udnyttes bedst og mest hensigtsmæssigt.

For at kunne vurdere, hvor mange rettighedshavere, der kan udnytte den samme vandkraftressource, er det nødvendigt at fastsætte vilkår om den største mængde af vand, som må udtages

efter udnyttelsestilladelsen, (udnyttelsesmængden).

De nærmere forhold vedrørende udnyttelsen og aktiviteterne i forbindelse dermed fastsættes i udnyttelsesplanen, som skal godkendes af Naalakkersuisut. Der henvises til forslaget § 19 og bemærkningerne dertil. Det påhviler således ansøgeren at foretage de nødvendige beregninger som skal være indeholdt i den plan som skal ledsage en ansøgning om tilladelse til udnyttelse efter bestemmelsen i § 19 stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 4, nr. 1, om fastsættelse af et mindste eller højeste vandudtag sammenholdt med bestemmelsen i stk. 4, nr. 3, om fastsættelse af vilkår om mindste årlige energiproduktion vil få en særlig betydning, når meddelelse af tilladelse til udnyttelse af vandkraftressource efter forslaget som hovedregel ikke meddeles som eneret til en bestemt vandkraftressource. I det tilfælde, at udnyttelsestilladelsen ikke meddeles som eneret skal forvaltning af vandkraftressourcen og fordeling af vandudtag ske efter en prioritering af de udnyttelsesrettigheder, der er knyttet til denne vandkraftressource. I den forbindelse vil det efterfølgende være af betydning om rettighedshaver over en årrække har opretholdt en kontinuerlig produktion af energi på et niveau som forudsat for fastsættelse af vilkår i udnyttelsestilladelsen om en mindste energiproduktion.

Ved at fastlægge vilkår efter stk. 4, nr. 2, om laveste koter i vandreservoiret sætter man grænser for udnyttelsen af reservoiret, og dermed sammenhæng imellem udnyttet mængde vand og tilstrømning til reservoiret. Dette betyder, at hvis vandreservoiret kommer under en given kote, må der ikke produceres vandkraft, før tilstrømning og nedbør har hævet vandspejlet til en acceptabel kote. På den måde undgår man at reservoiret udtømmes.

Til stk. 5

Ved ændring af fastsatte vilkår efter stk. 4 skal Naalakkersuisut lægge vægt på ændringer i størrelsen af vandressourcen som følge af klimatiske eller andre naturskabte forandringer. Videre kan Naalakkersuisut ændre fastsatte vilkår når rettighedshaver over en længere periode har produceret mindre energi end den mindste årlige energiproduktion som er fastsat i tilladelsen.

Til § 6

Til stk. 1

Bestemmelsen i § 6, stk. 1, har til formål at sikre, at en rettighedshaver efter en udnyttelsestilladelse ikke blokerer et areal uden at iværksætte udnyttelsesforanstaltninger. Rettighedshaver efter en udnyttelsestilladelse er således generelt forpligtet til at iværksætte udnyttelsesforanstaltninger uden unødige forsinkelse.

I begyndelsen af tilladelsesperioden vil der ofte være behov for at foretage undersøgelser af tilladelsesområdet og etablere bygninger, anlæg og installationer med videre. Rettighedshaveren bør derfor generelt have rimelig tid til at foretage de relevante undersøgelser og etablere de relevante bygninger, anlæg og installationer med videre, før rettighedshaveren er forpligtet til at påbegynde udnyttelsen efter tilladelsen. Rettighedshaver har en frist på 3 år efter meddelelse af tilladelse til udnyttelse til at påbegynde opførelsen og en frist på samlet 6 år fra meddelelse af udnyttelsestilladelse til at påbegynde energiproduktion.

Til stk. 2

Det kan således i tilladelserne fastsættes at manglende overholdelse af frister efter stk. 1 er misligholdelse fra rettighedshaverens side, der kan begrunde en fortabelse af tilladelsen. Forud, for at Naalackersuisut kan tilbagekalde en tilladelse efter bestemmelsen skal rettighedshaver ved påbud meddeles afhjælpningsfrister, jf. bemærkningerne til § 11, stk. 5.

Til stk. 3

Hvis rettighedshaveren ikke er i stand til at overholde et vilkår om iværksættelse af udnyttelse inden 6 år efter meddelelsen af udnyttelsestilladelsen, kan Naalackersuisut meddele en forlængelse af 3 års fristen jf. stk. 1, 1. pkt. Naalackersuisut er ikke forpligtet til at imødekomme en sådan anmodning om en fristforlængelse. Fristen for påbegyndelse af udnyttelse kan dog samlet ikke overstige 6 år fra meddelelsen af udnyttelsestilladelsen. Naalackersuisut kan som særlig vilkår for en forlængelse af fristen stille krav om at rettighedshaver dokumenter nødvendig økonomisk og teknisk formåen til at kunne iværksætte drift af vandkraftanlægget inden for den forlængede frist.

Til § 7

Til stk. 1

En rettighedshaver har pligt til at afgive afrapporteringer og undersøgelsesresultater med data i forbindelse med udnyttelsesaktiviteterne. Efter bestemmelsen skal rettighedshaveren løbende rapportere om den udførte virksomhed og resultaterne af aktiviteterne. Vilkår om indrapportering, herunder eksempelvis om form, hyppighed og indhold fastsættes i tilladelsen. Derudover fastsættes i tilladelsen de nærmere vilkår om fortrolighed for rapportering og resultater.

Til stk. 2

Det er nødvendigt at fastsætte regler om fortrolighed, idet visse oplysninger kan karakteriseres som erhvervshemmeligheder, der kan give andre en uberettiget fordel, såfremt Naalackersuisut kunne forpligtes til at udlevere disse ved eksempelvis en aktindsigtsanmodning.

Bestemmelsen er i overensstemmelse med landstingslov om offentlighed i forvaltningen, der i § 3, stk. 1, siger, at ”Landsstyret kan fastsætte regler om, at nærmere angivne myndigheder, sagsområder eller arter af dokumenter, for hvilke bestemmelserne i §§ 7-14 i almindelighed vil medføre, at begæring om aktindsigt kan afslås, skal være undtaget fra loven.”.

Oplysninger i de pågældende rapporter vil som udgangspunkt kunne være omfattet af §§ 12-14 i landstingslov om offentlighed i forvaltningen. Reglen om fortrolighed i forslaget, er begrundet i, at der vil være behov for at udveksle oplysninger med andre myndigheder.

Til stk. 3.

Naalakkersuisut kan i udnyttelsestilladelsen fastsætte nærmere vilkår om rapportering samt om fortrolighed i forbindelse dermed. Dette kan f.eks. være bestemmelser om kravene til form og indhold af rapportering, herunder f.eks. om uddybningsgraden og hvor mange årlige rapporter, der skal udarbejdes.

Til § 8

Til stk. 1

Bestemmelsen i § 8, stk. 1, svarer i store træk til bestemmelsen i § 8, stk. 1, i den gældende inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, dog foreslås det at lade ”*eller et selskab med en lignende selskabsform*” udgå. De almindelige selskabsformer A/S og ApS er kendte organisatoriske rammer og det skaber en mere enkel myndighedsbehandling, at der alene kan meddeles en udnyttelsestilladelse for disse kendte selskabsformer. Derudover kan der meddeles tilladelse til udnyttelse til en nettostyret offentlig virksomhed. Med tilføjelse af nettostyret offentlig virksomhed vil Nukissiorfiit kunne blive meddelt udnyttelsestilladelse efter reglerne i inatsisartutloven. Nukissiorfiit aflægger regnskab som en erhvervsdrivende juridisk person med egen indtægt og formue. Det er derfor naturligt, at Nukissiorfiit kan meddeles en tilladelse til udnyttelse af vandkraft efter inatsisartutloven. Det vil også betyde, at Nukissiorfiit kan få meddelt rettigheder til udnyttelse af en bestemt vandkraftressource med tilhørende geografisk afgrænsede landområder og at Nukissiorfiit kan håndhæve og sikre meddelte rettigheder ved registrering i Retten for Grønland.

Bestemmelsen opstiller krav til selskaber, der søger om udnyttelsestilladelse.

Selskaber m.v., der foretager forundersøgelser er ikke omfattet af bestemmelsen, og der er ikke krav om at virksomheden skal have hjemsted i Grønland for at foretage forundersøgelser. Dette er for at sikre, at forundersøgelser kan foretages af en bredere kreds af selskaber. Det er endvidere et krav som hidtil, at virksomheden skal have fornøden sagkundskab og økonomisk baggrund. Dette krav skal sikre at en rettighedshaver kan leve op til det overordnede formål i § 1 om en hensigtsmæssig udnyttelse af vandkraftressourcerne i overensstemmelse med under

tilsvarende forhold god international praksis.

Til stk. 2

Bestemmelsen i § 8, stk. 2, svarer til bestemmelsen i § 8, stk. 2, i den gældende inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, dog foreslås det at lade krav om ejerskab af transmissionsledninger udgå. Derved vil rettighedshaver og ejer af vandkraftværket være mere frit stillet i en forhandling med en større aftager af el, som kunne være Nukisiorfiit eller en større industriel forbruger af el. Det vil give parterne et større spillerum for at indgå aftale om den løsning, som passer bedst i den konkrete situation. Godkendelse af opførelse af transmissionsledninger vil dog i alle tilfælde kræve indhentelse af Naalakkersuisut's godkendelse som en del af godkendelse af produktions- og anlægsplaner efter bestemmelsen i § 19, stk. 2, i inatsisartutloven.

Til § 9

Bestemmelsen omhandler fastsættelse af bestemmelser og vilkår for tilladelser til forundersøgelser og tilladelser til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Inatsisartutloven viderefører den gældende vandkraftlovs princip om en rammelov, der udmøntes af Naalakkersuisut i form af bestemmelser (bekendtgørelser) og i form modeltilladelser og konkrete vilkår for tilladelser til forundersøgelses- og udnyttelsestilladelser.

Naalakkersuisut kan fastsætte såvel bestemmelser om (f.eks. i bekendtgørelser) og vilkår for (f.eks. i modeltilladelser eller i konkrete tilladelser) tilladelser til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte bestemmelser indebærer ikke en adgang til at foretage ændringer i vilkårene for allerede meddelte tilladelser. Fastsætter Naalakkersuisut nye bestemmelser om vilkår for tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse, vil bestemmelserne kun have virkning for fremtidige tilladelser.

Med bestemmelsens formulering "herunder" præciseres, at der ikke er tale om en udtømmende opstilling af de områder, hvor Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår. Som efter den gældende vandkraftlov kan Naalakkersuisut fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår om en række forhold, som f.eks.:

Til nr. 1

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om krav til udformningen af forundersøgelsesprojekter. Der kan eksempelvis være tale om, at særlige metoder til forundersøgelsen skal anvendes. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om vilkår for udarbejdelse og godkendelse af tidsplan for igangsætning og gennemførelse af forundersøgelserne. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om frister. Frister kan eksempelvis være en særlig dato for levering af ansøgninger. Der kan også være tale om tidspunkter, hvortil særlige delmål skal være

nået.

Til nr. 2

Naalakkersuisut kan fastsætte vilkår i udnyttelsestilladelse om indgåelse af aftaler om at levere energi til det offentlige elnet eller til private aftagere for eksempel en mine. Udformningen af en konkret tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse vil blandt andet være betinget af nærliggende bysamfund og mulighederne for samordning med bestående energiforsyning. Er der ikke indgået aftale kan Naalakkersuisut pålægge rettighedshaver at levere overskudsproduktion af energi til det offentlige elnet eller til en privat aftager. Anvendes energien fra vandkraftanlægget til industriel produktion kan omfanget af den leverede energi ikke overstige, hvad der er nødvendigt til det offentlige forbrug. Den del af energiproduktion der skal leveres til det offentlige elnet eller private aftagere fastsættes ved et konkret sagligt skøn om, hvad der er nødvendigt. Begrænsningen er fastsat, da salg af energi til det offentlige forårsager et potentielt produktionstab for den tilknyttede industrielle produktion, og dermed kan udgøre en væsentlig byrde for rettighedshaver. Anvendes den producerede energi til industriel produktion og pålægger Naalakkersuisut rettighedshaver at levere energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab, kan Naalakkersuisut fastsætte vilkår om, at prisen på afsat el beregnes med udgangspunkt i produktionsomkostninger samt en rimelig fortjeneste til rettighedshaver. Prisstrukturen er valgt, da den afbalancerer offentlighedens interesse i at kunne aftage den producerede energi til en rimelig pris med den industrielle elproducentens interesse i samme energi.

Til nr. 3

Naalakkersuisut kan fastsætte vilkår i udnyttelsestilladelse om indgåelse af aftaler om gensidig adgang til reserve produktionskapacitet mellem Nukissiorfiit og private rettighedshavere. Sådanne aftaler kan indgås af forsyningssikkerhedsmæssige grunde og for at kunne optimere energiproduktionen.

Til nr. 4

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om dokumentation for, at virksomheden organisatorisk økonomisk og teknisk er i stand til at løfte opgaverne forbundet med den pågældende forundersøgelser- eller udnyttelsesvirksomhed. Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 4, skal rettighedshavere have fornøden sagkundskab og økonomisk baggrund for den pågældende forundersøgelser- eller udnyttelsesvirksomhed. Den sagkundskab og økonomiske baggrund, der kræves i et konkret tilfælde vil afhænge af aktiviteterens omfang, kompleksitet, risiko med videre. Der skal være proportionalitet mellem aktiviteterens omfang og karakter og de krav, der kan stilles. Kravene til forundersøgelservirksomhed vil i sagens natur være væsentligt anderledes og langt mindre byrdefulde end kravene til udnyttelsesvirksomhed.

Der kan eksempelvis fastsættes krav om, at den organisatoriske og tekniske kapacitet skal dokumenteres på følgende måde:

a) referencer for tidligere arbejder b) oplysning om tekniske rådgivere c) oplysning om kvalitetssikringssystemer d) oplysning om kontrolordninger e) oplysning om nøglemedarbejderes faglige kvalifikationer f) oplysning om miljøstyringssystemer g) oplysning om mandskabsressourcer h) oplysning om eventuelle underentreprenører.

Der kan videre fastsættes krav, bestemmelser og vilkår i en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse om dokumentation for finansiering og økonomisk baggrund for den pågældende forundersøgelses- eller udnyttelsesvirksomhed. Der indgår derfor som et væsentligt vilkår for tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse, at ansøger kan stille fornøden garanti eller sikkerhedsstillelse for gennemførelse af den forudsatte virksomhed i henhold til tilladelse.

Til nr. 5

Der kan fastsættes bestemmelser og vilkår om krav om meddelelse til Naalakkersuisut om særlige forhold. Dette kan f.eks. være pligt til at meddele nedbrud af anlæg, ændringer i rettighedsselskabets organisation eller ejerkreds, samt andre væsentlige forhold, hvor der er behov for en meddelelsespligt. Der kan endvidere fastsættes vilkår om særlige garantier, som virksomheden bør give. Dette kan f.eks. være garantier i forbindelse med at en tilladelse overdrages til en ny virksomhed.

Til nr. 6

Bestemmelsen har særligt fokus på varetagelse af miljø- og sikkerhedsmæssige hensyn og sikring af oprydning med videre ved nedlukning og ophør af udnyttelsesvirksomhed i overensstemmelse med de hensyn, der er angivet i forslagetets formålsbestemmelse, jf. § 1. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser for oprydning og fjernelse af anlæg. Endvidere kan der eksempelvis fastsættes krav om metoden for fjernelse af anlæg eller bestemmelser om genbrugelige materialer.

Til nr. 7

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om reetablering af fysiske forhold. Der kan eksempelvis være tale om reetablering af særlig flora. Det kan også være krav, om at dæmninger og tilhørende anlæg fjernes. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om en systematisk overvågning af naturen i det område, som kan være påvirket af udnyttelsesaktiviteterne. Der kan endvidere fastsættes vilkår om økonomisk sikkerhed eventuelt i form af en bankgaranti eller via deponering.

Til nr. 8

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, at en tvist mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren om hvorvidt et i tilladelsen fastsat vilkår er opfyldt, skal indbringes for en voldgiftsret. Vilkår om voldgift skal fremgå af modeltilladelsen, samt af den konkrete udnyttelsestilladelse for projektet. En rettighedshaver kan dermed gøre sig bekendt med vilkår om voldgift på et tidligt tidspunkt.

Til § 10

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til § 11, stk. 4, i den gældende vandkraftlov. Vederlaget kan fastsættes efter forskellige principper. Der kan eksempelvis være tale om et vederlag i forhold til det konkrete vandkraftpotentialets størrelse (volumenvederlag). Dette vil f.eks. være tilfældet, hvor tilladelsen dækker hele potentialet. Der kan også blive tale om et vederlag for den konkrete udnyttelse af potentialet (udnyttelsesvederlag). Her tænkes typisk på tilfælde, hvor rettighedshaveren kun har tilladelse til en del af potentialet. Naalakkersuisut kan også vælge at fastsætte, at der skal betales et årligt vederlag på grundlag af den energi, som produceres (produktionsvederlag). Denne mulighed vil være tæt knyttet til bestemmelsen i § 5 stk. 4, hvorefter mindste årlig energiproduktion og mindste årlige vandudtag fastsættes i en tilladelse til udnyttelse.

Formuleringen ”betale vederlag” i bestemmelsen i § 10, stk. 1 og 2, findes tilsvarende i den danske undergrundslov, og det er herved tydeliggjort, at der ikke er tale om påligning af en skat. En lignende bestemmelse er indeholdt i bestemmelsen i § 17 i inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor. Efter § 10, stk. 1, kan der herunder i tilladelser fastsættes vilkår om, at rettighedshaveren skal betale et vederlag beregnet på grundlag af størrelsen af den vandkraftressource, der er omfattet af tilladelsen (volumenvederlag), på grundlag af den konkrete udnyttelse af vandkraftressourcen (udnyttelsesvederlag) eller på grundlag af den energi, som produceres (produktionsvederlag). I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om betaling af vederlag efter § 10, stk. 1 eller 2, skal dette være angivet i den konkrete tilladelse, således at rettighedshaver kender vilkårene for betaling af vederlag på forhånd. Der kan ikke til ugunst for rettighedshaver fastsættes eller ændres i vilkår om betaling af vederlag efter at tilladelsen er meddelt.

Til stk. 2

Efter bestemmelsen i § 10, stk. 2, kan der fastsættes vederlag i forhold til virksomhedens omsætning eller overskud (udbyttevederlag). Vederlaget kan også fastsættes ud fra en kombination af de nævnte principper. I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om betaling af vederlag efter stk. 1 eller 2, skal dette være angivet i den konkrete tilladelse, således at rettighedshaver kender vilkårene for betaling af vederlag på forhånd. Der kan ikke til ugunst for rettighedshaver fastsættes eller ændres i vilkår om betaling af vederlag efter at tilladelsen er meddelt.

Til stk. 3

Fritagelsen for beskatning efter bestemmelsen i § 10, stk. 3, forudsætter, at der i udnyttelsestilladelsen fastsættes et vederlag efter bestemmelsen i forslagets § 10, stk. 1 eller 2.

Skattefritagelsen omfatter virksomhed omfattet af udnyttelsestilladelsen, dvs. rettighedshaverens udnyttelse af en vandkraftressource. Det præciseres i bestemmelsen, at skattefritagelse kan meddeles som hel eller delvis skattefritagelse, herunder som skattefritagelse for en bestemt periode eller vedrørende bestemte forhold.

Til stk. 4

Udnyttelse af bemyndigelsen i bestemmelsen i stk. 3 forudsætter, at der optages en tekstanmærkning på finansloven i hvert enkelt tilfælde, inden der meddeles fritagelse for beskatning. Bestemmelsen sikrer en lovmæssig og konkret hjemmel til regulering af skattebyrden for rettighedshaveren. Det forventes at antallet af tilladelser til udnyttelse af vandkraft ressourcer vil være begrænset, hvorfor der kun vil være tale om ganske få og konkrete tilfælde, hvor der skal søges om optagelse af en tekstanmærkning på finansloven.

Til § 11

Til stk. 1 og 2

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår for rettighedshaver om i hvilket omfang denne skal benytte sig af grønlandsk arbejdskraft. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om dette i bestemmelser, modeltilladelser og tilladelsesvilkår.

Rettighedshaveren kan dog anvende udenlandsk arbejdskraft i det omfang, der ikke findes grønlandsk arbejdskraft i et tilstrækkeligt antal eller med de krævede kompetencer. Tilsvarende kan udenlandske virksomheder anvendes, hvis de grønlandske virksomheder ikke er konkurrencedygtige i teknisk eller kommerciel henseende.

Til stk. 3

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår for rettighedshaver om i hvilket omfang denne skal benytte sig af grønlandsk virksomheder og leverandører. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om dette i bestemmelser og tilladelsesvilkår. Rettighedshaveren kan dog anvende udenlandske virksomheder, hvis de grønlandske virksomheder ikke er konkurrencedygtige i teknisk eller kommerciel henseende.

Bestemmelsen svarer i væsentligt omfang til § 16, stk. 2, i den gældende råstoflov. Anvendelse af grønlandske virksomheder er derfor obligatorisk for rettighedshaveren, i det omfang det er fastsat i tilladelsen, medmindre der foreligger omstændigheder som nævnt i § 11, stk. 3, 2. pkt.

Som følge af den kompensation, som Grønland modtager i kraft af fiskeriaftalen med EU, modtager Grønland ikke bistand fra Unionen i kraft af den gældende OLT ordning. Såfremt Grønland på et senere tidspunkt i kraft af sin OLT-status skulle få mulighed for at opnå fæl-

lesskabsfinansiering af projekter i råstofsektoren, vil deltagelse i licitationer og leverancer for så vidt angår sådanne projekter skulle være åben på lige betingelser for alle fysiske og juridiske personer, som er omfattet af TEUF-traktaten.

Grønland har status som oversøisk land eller territorium (OLT) i forhold til EU. Bortset fra de særlige regler om oversøiske landes og territoriers associering i TEUF-traktatens artikel 198-204, finder EU-reglerne således ikke anvendelse i Grønland. OLT-reglerne indeholder ikke særlige regler om tjenesteydelser. Det følger dog af reglerne, at OLT's myndigheder ikke må forskelsbehandle mellem medlemsstaternes selskaber, statsborgere og virksomheder og at OLT's myndigheder ikke må behandle medlemsstaternes selskaber, statsborgere og virksomheder mindre gunstigt end den måde, hvorpå de behandler tredjelandes statsborgere, selskaber og virksomheder. Endvidere indeholder artikel 45, stk. 3, i Rådets afgørelse af 27. november 2001 (2001/822/EF) regler om, at OLT's myndigheder kan indføre bestemmelser, der er til fordel for dets egne indbyggere og lokale aktiviteter for at fremme eller støtte den lokale beskæftigelse.

Begunstigelsen af grønlandske entrepriser, leverancer og tjenesteydere efter bestemmelsen er således ikke i strid med EU-reglerne.

Til stk. 4

Bestemmelsen sikrer, at Naalakkersuisut får mulighed for at meddele helhedsbaserede tilladelser ved at pålægge rettighedshaver at foretage undersøgelser af de i bestemmelsen nævnte forhold. Rettighedshaver kan også pålægges at skulle kontrahere med andre virksomheder om at foretage disse undersøgelser. Undersøgelserne danner baggrund for meddelelse af tilladelse og vilkår. Bestemmelsen har særlig betydning i forhold til fastsættelse af specifikke tilladelsesvilkår for rettighedshaver efter stk. 3 og 4 om i hvilket omfang denne skal benytte sig af grønlandsk arbejdskraft og virksomheder.

Til stk. 5

Det kan i tilladelserne blandt andet fastsættes, hvilke former for misligholdelse fra rettighedshaverens side, der kan begrunde en fortabelse af tilladelsen, blandt andet også under hensyntagen til virksomhedens art og omfang.

Bestemmelserne skal fremgå af den konkrete tilladelse for at kunne tilpasses det konkrete projekt. Bestemmelser kan omfatte regler om påbud og afhjælpningsfrister forud, for at Naalakkersuisut kan tilbagekalde en tilladelse. Fastsætter Naalakkersuisut i medfør af § 11, stk. 5, nye bestemmelser om bortfald og tilbagekaldelse efter at der er meddelt tilladelse, vil reglerne kun have virkning for fremtidige tilladelse.

Til § 12

Til stk. 1 og 2

Bestemmelserne svarer til § 11, stk. 3, i den gældende vandkraftlov. Efter bestemmelsen skal rettighedshavere og andre omfattet af Inatsisartutloven betale udgifter i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling efter inatsisartutloven. Betalingen kan opkræves som gebyr eller udgiftsrefusion. Gebyrer fastsættes under hensyntagen til de udgifter, der medgår til sagsbehandlingen og myndighedsbehandlingen, herunder udgifter til tilsyn og eksternt rådgivning og bistand. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler herom tilsvarende de regler som er fastsat på råstofområdet vedrørende betalingen af gebyrer eller udgiftsrefusioner.

Til § 13

Til stk. 1

Bestemmelsen i stk. 1 har til formål at skabe mulighed for, at flere rettighedshavere kan meddeles en tilladelse til udnyttelse af vandressourcerne til produktion af energi i det omfang den pågældende vandressource i et afgrænset vandopland har potentiale til det. Derved sikres det, at vandkraftressourcerne i Grønland udnyttes bedst og mest hensigtsmæssigt, og at dele af vandkraftressourcernes potentiale så vidt muligt ikke spildes.

Til stk. 2

Forslagets § 13, stk. 2 til 4, indeholder bestemmelser om samordnet udnyttelse af vandressourcer og brug af anlæg. Hvis 2 eller flere vandressourcer udnyttes af forskellige rettighedshavere, men ud fra ressourcemæssige, økonomiske eller samfundsmæssige hensyn bør udnyttes samordnet, kan Naalakkersuisut efter forhandling med rettighedshaverne meddele påbud om samordnet udnyttelse. Hvis rettighedshaverne ikke indgår en aftale om vilkårene for den samordnede udnyttelse, kan Naalakkersuisut fastsætte vilkår derom i påbuddet om den samordnede udnyttelse, jf. forslagets § 13, stk. 2.

Til stk. 3

Efter forslagets § 13, stk. 2, kan Naalakkersuisut i et påbud om samordnet udnyttelse fastsætte vilkår om, at en rettighedshaver mod betaling af et rimeligt vederlag derfor skal have ret til at bruge en transmissionslinje, et rørledningsanlæg, kanaler eller andet anlæg, som en anden rettighedshaver driver og bruger i forbindelse med sin udnyttelse, jf. dog forslagets § 13, stk. 4.

Til stk. 4

Forslagets § 13, stk. 4, indeholder en række forhold, som Naalakkersuisut særligt skal tage hensyn til, når Naalakkersuisut træffer afgørelse om meddelelse af et påbud om samordnet brug af et anlæg efter forslagets § 13, stk. 2 eller 3. Når Naalakkersuisut træffer afgørelse om

meddelelse af et påbud om samordnet brug af et anlæg efter stk. 2 eller 3, tager Naalakkersuisut blandt andet særligt hensyn til, om den rettighedshaver, der driver anlægget, bruger og fremover planlægger at bruge kapaciteten for anlægget fuldt ud eller kun delvist.

Naalakkersuisut træffer ikke afgørelse om meddelelse af et påbud om samordnet brug af et anlæg, hvis den rettighedshaver, der driver anlægget, fremover planlægger at bruge kapaciteten for anlægget fuldt ud, eller hvis denne rettighedshavers planlagte brug af anlægget i øvrigt vil blive hindret eller forbundet med urimelige omkostninger eller ulemper ved en samordnet brug af anlægget. Rettighedshaver skal kunne dokumentere, hvorvidt det er sandsynligt at denne fremover kan anvende vandkraftanlæggets fulde kapacitet.

Til § 14

Til stk. 1

Forhandlingerne kan omfatte en evt. forlængelse af en udnyttelsestilladelse jf. § 14, stk. 2. Hvis anlægget skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre, kan forhandlingerne omhandle, hvordan overdragelse skal ske og på hvilke vilkår. Forhandlingerne kan også omhandle, hvordan anlægget skal nedtages, såfremt der ikke er en interesse fra Selvstyret i at hjemtage anlægget. Bestemmelsen omkring forhandlinger om tiden efter udnyttelsesperioden, finder også anvendelse, hvor en tilladelse ikke kan forlænges yderligere ved udløb.

Til stk. 2

Rettighedshaveren har ikke et retskrav på forlængelse af en tilladelse ifølge § 14 stk. 2. Forlængelse kan meddeles efter forhandling mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren.

Efter § 14, stk. 2, kan Naalakkersuisut i udnyttelsestilladelsen fastsætte, at rettighedshaveren har ret til en forlængelse af tilladelsen, såfremt fastsatte vilkår opfyldes af rettighedshaver. I dette tilfælde bliver en forlængelse af udnyttelsestilladelsen en option for rettighedshaveren, som denne kan vælge at benytte sig af.

De vilkår, som rettighedshaveren skal opfylde for at have ret til en forlængelse, fastsættes konkret i udnyttelsestilladelsen. Vilkårene skal være sagligt begrundede og objektive og kan f.eks. dreje sig om, at rettighedshaver skal foretage en løbende vedligeholdelse og rimelig modernisering af vandkraftværket og tilknyttede anlæg. Vilkårene kan også gå ud på, at der fortsat er produktion fra en tilknyttet industriproduktion, og at disse produktionsanlæg er blevet vedligeholdt og løbende moderniseret.

Naalakkersuisut kan som hidtil vælge ikke at gøre en sådan option til en del af en konkret udnyttelsestilladelse. Naalakkersuisut har i det tilfælde fortsat mulighed for efter forhandling at give en forlængelse af tilladelsen jf. § 14, stk. 2.

Til stk. 3

Naalakkersuisut kan i specielle tilfælde meddele rettighedshaver en option på en yderligere forlængelse af en udnyttelsestilladelse. En udnyttelsestilladelses tidslængde afhænger af det konkrete projekt og dets økonomiske forhold m.v. Bestemmelsen giver mulighed for en længere tilladelsesperiode på i alt 80 år.

Dette vil betyde, at rettighedshaveren kan have 2 på hinanden følgende forlængelser hver på op til 20 år. For at meddele en sådan option på en forlængelse, er det en betingelse, at det kan dokumenteres, at optionen er en absolut nødvendighed for, at projektet kan realiseres. En forlængelse kan meddeles på nye vilkår herunder ændrede om betaling af vederlag.

Til stk. 4

En tilladelsesperiode for udnyttelse kan ikke overstige 80 år.

Til stk. 5

Bestemmelsen er uændret og fastslår, at såfremt forhandlingerne om tiden efter udløb af tilladelse til udnyttelse ikke har ført til et forhandlingsresultat, kan Naalakkersuisut træffe afgørelse om hjemfald af vandkraftanlægget ved udløb af tilladelse til udnyttelse.

Til § 15

Bestemmelserne i kapitel 5 om hjemfaldsret svarer til bestemmelserne i kapitel 5 i den gældende vandkraftlov.

Til stk. 1

Der kan fastsættes tilladelsesvilkår om hjemfald når en tilladelse til udnyttelse udløber og når en tilladelse ophører. Der kan herunder fastsættes tilladelsesvilkår om selvstyrets hjemfaldsret ved bortfald af en tilladelse, f.eks. som følge af rettighedshaverens misligholdelse.

Hjemfald af et vandkraftanlæg omfatter alle de direkte tilknyttede anlæg til vandkraftanlægget herunder infrastruktur, boliger, tekniske hjælpemidler og udstyr, der er opført eller anskaffet i tilknytning til vandkraftanlægget. Infrastruktur omfatter f.eks. havnefaciliteter, veje og baneanlæg, der er opført til brug for vandkraftanlægget.

For så vidt angår boliger bemærkes, at hjemfaldsretten omfatter boliger, der tjener til den umiddelbare drift og servicering af vandkraftanlægget. Hjemfaldsretten omfatter ikke andre boliger, der f.eks. tjener som bolig for selskabets ledelse og administrativt personale. Der består ikke nogen pligt for Naalakkersuisut til ved meddelelse eller ved udløb af udnyttelsestilladelse at træffe afgørelse om hjemfald til Grønlands Selvstyre af et vandkraftanlæg med tilhørende anlæg. Det kan f.eks. skyldes, at Naalakkersuisut vurderer, at vandkraftressourcen ikke længere skal anvendes til produktion af energi.

Hjemfald kan tidligst ske fra det øjeblik hvor tilladelsen til udnyttelse ophører, medmindre andet er aftalt mellem Naalakkersuisut og rettighedshaver efter § 14.

I stedet for at træffe afgørelse om hjemfald kan Naalakkersuisut meddele ny udnyttelsestilladelse med op til 20 år, jf. bestemmelserne i § 14, stk. 2, om forlænget tilladelsesperiode. Efter udløbet af en forlængelse, hvor Naalakkersuisut har ladet vandkraftanlægget hjemfalde, kan Naalakkersuisut, lade samme rettighedshaver overtage vandkraftanlægget og give en ny tilladelse til udnyttelse, hvor det er i Naalakkersuisuts og rettighedshaverens interesse. Såfremt Selvstyret sælger vandkraftværket, skal køberen samtidig af Naalakkersuisut meddeles en udnyttelsestilladelse efter § 5. Naalakkersuisut er ikke berettiget eller forpligtet til at give tidligere indehaver af tilladelse til udnyttelse og ejer af vandkraftanlægget særlige rettigheder i forbindelse med salg af et hjemfaldet vandkraftanlæg.

Til stk. 2

Stk. 2. er identisk med den gældende vandkraftlovs § 15, stk. 2. Efter bestemmelsen skal en hjemfaldsret, der er fastlagt ved udstedelse af tilladelse, registreres af Naalakkersuisut ved Retten i Grønland. Kreditorer med pant i aktiver omfattet af hjemfaldsretten, f.eks. en bolig i tilknytning til anlægget, vil skulle respektere hjemfald og Grønlands Selvstyres overtagelse af det pantsatte aktiv. Pantehæftelser og andre byrder kan af Grønlands Selvstyre forlanges afregistreret alene på grundlag af hjemfaldet, jf. § 15, uden at panthavere og andre rettighedshavere kan kræve sig kompenseret herfor.

Til stk. 3

I stk. 3 er det fastsat, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger som udgangspunkt skal være i fuld driftsmæssig stand ved hjemfald til Grønlands Selvstyre ved udløb af tilladelsen. Undtagelsen er, hvor det er åbenbart, at et sådan vilkår vil være uforholdsmæssigt bebyrdende, eksempelvis, hvor anlægget er ødelagt af brandskade og en genopførsel vil være urimelig byrdefuld rettighedshaver.

Rettighedsindehaveren skal udføre rimelige vedligeholdelses arbejder og reparationer af vandkraftanlægget for at værket kan være i fuld driftsmæssig stand ved tidspunktet for hjemfaldet. Rettighedshaveren er ikke forpligtet til at modernisere eller forbedre anlægget ud fra bedste tilgængelige teknologi.

Til stk. 4

Naalakkersuisut har efter bestemmelsen i stk. 4 ret til at få adgang til vandkraftanlægget og tilhørende indretninger for at forberede overtagelsen af anlægget samt for at sikre, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger er i driftsmæssig stand. Retten til adgang til vand-

kraftanlægget og tilhørende indretninger gælder i 3 år frem mod den dato, som Naalakkersuisut har meddelt som tidspunkt for hjemfald.

Ved ”uden væsentlig ulempe eller udgift for indehaveren af tilladelse til udnyttelse” menes, at Naalakkersuisut kun kan pålægge rettighedshaveren udgifter, som med rimelighed kan forlanges for, at vandkraftanlægget er i fuld driftsmæssig stand. Herudover skal adgangen til vandkraftanlægget så vidt muligt koordineres med rettighedshaveren, således at driften ikke forstyrres. Ligeledes bør en gennemgang, der kræver særlig bistand fra rettighedshaverens sagkyndige, så vidt muligt koordineres med tidspunkter, hvor de særligt sagkyndige alligevel opholder sig på vandkraftanlægget. Endvidere kan evt. nødvendige dispositioner til forberedelse af overtagelsen foretages, dog uden at dette medfører væsentlige forstyrrelser af den daglige drift eller væsentlige omkostninger.

Til stk. 5

Såfremt Naalakkersuisut ikke ønsker at overtage vandkraftanlægget efter tilladelsens udløb, skal indehaver af udnyttelsestilladelse indstille virksomheden og foretage nedlukning af vandkraftanlægget i overensstemmelse med de af Naalakkersuisut fastsatte regler herom og vilkår fastsat i tilladelse til udnyttelse.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastslår, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om hjemfaldsret i forbindelse med ansøgning om tilladelse og meddelelse af tilladelse til udnyttelse. I tilladelser til udnyttelse af vandkraftressourcer fastsættes de konkrete vilkår om hjemfaldsret og forholdene nævnt i stk. 1-5. Naalakkersuisut kan herunder fastsætte nærmere tilladelsesvilkår og bestemmelser om registrering af hjemfaldsret ved Retten i Grønland, om vandkraftanlæggets driftsmæssige stand, om forberedelse og overtagelse af vandkraftanlægget og nedlukning af dette.

Til § 16

Bestemmelsen er identisk med § 16 i den gældende vandkraftlov og indebærer, at Naalakkersuisut fra tidspunktet for hjemfaldet kan kræve de omtalte rettigheder af registreret ved Retten i Grønland, uden at rettighedshaveren, og andre med registrerede rettigheder herunder panthavere kan kræve sig kompenseret herfor. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med hjemfaldsretten og sikrer, at Grønlands Selvstyre overtager et ubehæftet vandkraftanlæg efter § 15.

Til § 17

Bestemmelsen er identisk med § 17 i vandkraftloven. Efter hjemfald til Grønlands Selvstyre, jf. forslaget § 15, kan Naalakkersuisut udleje anlægget til den hidtidige indehaver af tilladelsen eller til anden side. Ved udleje vil der tillige skulle meddeles tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcen til produktion af energi. Tilladelsen meddeles inden for rammerne af nærværende forslag. Lejeaftale vil skulle indgås for en nærmere fastsat periode. Lejeaftalen meddeles på vilkår svarende til de vilkår, der i øvrigt stilles ved meddelelse af tilladelse til udnyttelse. Ved udformning af lejeaftalen vil der kunne fastsættes en betaling for leje af vandkraftanlæg, mens betaling for adgangen til at udnytte vandkraftressourcen skal fastlægges i den tilhørende tilladelse til udnyttelse. Indehaver af tilladelse til udnyttelse kan ikke foretage udleje af vandkraftanlæg. Dette følger allerede af kravet om identitet mellem indehaver af tilladelse til udnyttelse og ejer af vandkraftanlægget.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen præciserer, at ansøgning om tilladelse til forundersøgelse og ansøgning om tilladelse til udnyttelse efter § 3, skal indgives til Naalakkersuisut.

Til stk. 2

Bestemmelsen regulerer oplysningspligten for ansøgere om tilladelse såvel som indehavere af tilladelse. Efter stk. 3 kan Naalakkersuisut fastsætte regler om hvilke oplysninger, der skal meddeles, i hvilken form og inden for hvilke frister. Der kan fastsættes regler, der forpligter ansøger til at fremsende fornøden dokumentation, der sandsynliggør, at ansøger vil kunne gennemføre projektet i overensstemmelse med den ansøgte tilladelse.

Til stk. 3

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at de meddelte oplysninger af hensyn til ansøgers eller rettighedsindehavers forretningsmæssige forhold ikke skal anses for omfattet af regler om aktindsigt, herunder reglerne herom i landstingslov om offentlighed i forvaltningen og landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning. Efter landstingslov om offentlighed kan Naalakkersuisut ikke uden særlig hjemmel give tilsagn om, at afgivne oplysninger vil blive holdt fortrolige (diskretionstilsagn). Af hensyn til at Naalakkersuisut kan få det bedste oplysningsgrundlag for myndighedsbehandlingen er der med bestemmelsen i stk. 3 lagt vægt på, at Naalakkersuisut kan indhente en række væsentlige og fortrolige oplysninger fra ansøgere. Såfremt Naalakkersuisut ikke kan give et diskretionstilsagn, kan dette virke hindrende for Naalakkersuisuts muligheder for at indhente oplysninger.

Naalakkersuisut vil i forbindelse med myndighedsbehandlingen af en ansøgning ofte benytte eksterne konsulenter med særlig viden. Ligeledes kan det tænkes, at der vil blive udvekslet oplysninger med Selvstyreejede virksomheder, der har en rådgivende funktion. Efter offent-

lighedsloven er myndighedens interne dokumenter i vid udstrækning undtaget fra aktindsigt. Dokumenter der udveksles med eksterne konsulenter under sagsbehandlingen, mister deres karakter af interne dokumenter, selvom konsulenterne modtager dokumenterne, som et led i sagsbehandlingen. Derfor vil der i større omfang kunne søges om aktindsigt i dokumenterne. Den foreslåede bestemmelse tænkes derfor desuden anvendt således, at de dokumenter, der udveksles med eksterne konsulenter under sagsbehandlingen, ikke vil miste deres karakter af fortrolige med hjemmel i denne inatsisartutlov.

Til § 19

Til stk. 1

Det følger af § 5, stk. 4 at der skal fastsættes en mindste årlig energiproduktion og et mindste årligt vandudtag som vilkår i en udnyttelsestilladelse. Dette udgør et helt centralt element i de rettigheder, som hviler på en udnyttelsestilladelse og fastsættelse heraf skal ske på grundlag af den plan som efter stk. 1 skal udarbejdes i forbindelse med ansøgning om tilladelse til udnyttelse. En ansøger skal som hidtil kunne dokumentere, at den nødvendige vandressource er til stede for anlæggelse og drift af et vandkraftværk med et forudsat og beregnet kraftudtag. Det nødvendige datagrundlag behøves imidlertid ikke at være tilvejebragt ved egne forundersøgelser, men kan være tilvejebragt gennem køb af data eller fra offentlige tilgængelige kilder.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Naalakkersuisut skal godkende en plan for udnyttelsesvirksomhed, herunder om produktionens tilrettelæggelse og anlæggene dertil, inden udnyttelsesforanstaltningerne eller dertil sigtende foranstaltninger iværksættes. Naalakkersuisut skal ved godkendelse af udnyttelsesplaner påse, at foranstaltningerne udføres forsvarligt i teknisk henseende og med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed, og at udførelsen foretages med så lidt spild af råstoffer som muligt.

Afslag på meddelelse af godkendelse kan ske, hvis afslaget er begrundet i saglige hensyn, herunder hensyn til forhold vedrørende teknik, sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse eller samfundsmæssig bæredygtighed, jf. også § 1, stk. 2.

Det er væsentligt ved myndighedsbehandlingen i forbindelse med godkendelse af planer efter bestemmelsen, at Naalakkersuisut kan træffe beslutning på et tilstrækkeligt oplyst grundlag med henblik på at foretage en samlet vurdering af virksomheden. Det indebærer blandt andet, at der skal foretages vurdering af virkninger på miljøet (VVM) og vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed

Til stk. 2

Den ret, der følger af udnyttelsestilladelsen til at udtage en minimum mængde af vand til at kunne producere en fastsat minimum mængde energi udgør de centrale rettigheder for rettig-

hedshaver. Ved bestemmelsen i § 19, stk. 1, skal der til brug for en ansøgning om meddelelse af udnyttelsestilladelse udarbejdes en plan for den påtænkte energiproduktionen med beregning af produktionskapacitet og anslået vandudtag til produktion. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Naalakkersuisut skal godkende en plan for udnyttelsesvirksomhed, herunder om produktionens tilrettelæggelse og anlæggene dertil, inden udnyttelsesforanstaltningerne eller dertil sigtende foranstaltninger iværksættes.

Til stk. 3

Naalakkersuisut skal ved godkendelse af udnyttelsesplaner efter § 19, stk. 2, påse, at foranstaltningerne udføres forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed samt hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med, under tilsvarende forhold, anerkendt god international praksis jf. bestemmelsen i § 1 stk. 2.

For opfyldelse af bestemmelsen i § 9 om rettighedshavers økonomiske baggrund for virksomheden og aktiviteterne efter tilladelsen skal udnyttelsesplanen indeholde oplysninger om rettighedshaverselskabets finansielle kapacitet, herunder dets soliditet og likviditet, i forbindelse med udnyttelsesaktiviteterne og finansieringen af udnyttelsesaktiviteterne.

Denne del af bestemmelsen har generelt til formål at bidrage til at sikre, at rettighedshaveren efter en udnyttelsestilladelse har den fornødne finansielle kapacitet til at kunne udføre udnyttelsesaktiviteterne og de andre aktiviteter omfattet af tilladelsen. Bestemmelsen har videre blandt andet til formål at bidrage til at sikre, at rettighedshaveren kan opnå tilstrækkelig finansiering af aktiviteterne efter udnyttelsestilladelsen. Udnyttelsesplanen skal indeholde oplysninger om muligheden for udførelse af udnyttelsesaktiviteterne med økonomisk udbytte og en vurdering af miljømæssige og beskæftigelsesmæssige forhold i forbindelse med udnyttelsesaktiviteterne.

Afslag på meddelelse af godkendelse kan ske, hvis afslaget er begrundet i saglige hensyn, herunder hensyn til forhold vedrørende teknik, sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse økonomi eller samfundsmæssig bæredygtighed, jf. også § 1, stk. 2.

Det er væsentligt ved myndighedsbehandlingen i forbindelse med godkendelse af planer efter bestemmelsen, at Naalakkersuisut kan træffe beslutning på et tilstrækkeligt oplyst grundlag med henblik på at foretage en samlet vurdering af virksomheden.

Det indebærer blandt andet, at der må foretages vurdering af virkninger på miljøet (VVM) og vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed. Efter bestemmelsen i § 11, stk. 4, kan Naalakkersuisut fastsætte tilladelsesvilkår og bestemmelser om, at rettighedshaveren skal foretage undersøgelser og vurderinger af tekniske, miljømæssige og socioøkonomiske forhold, herunder samfundsmæssig bæredygtighed, udarbejde redegørelser derom. Relevante vilkår i forbindelse med en afgørelse om godkendelse af udnyttelsesplaner vil efter bestemmelsen i § 11

kunne fastsættes i modeltilladelse til udnyttelse, således at en ansøger er bekendt med rammerne for den ansøgte virksomhed.

Til § 20

Til stk. 1

Bestemmelsen i stk. 1 har til formål at forenkle administrative krav i forbindelse med udførelse af forundersøgelser ved at præcisere, at der ikke stilles krav om arealtildeling efter bestemmelserne i inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse. Forundersøgelsesaktiviteter består sædvanligvis af opstilling af måleudstyr og feltarbejde, herunder etablering af midlertidige camps i det åbne land. Ved forundersøgelser er der derfor typisk ikke tale om intensiv arealudnyttelse og opstilling af installationer til målinger m.v. sker ikke på en måde, hvorved man kan sige at arealet unddrages almenhedens almindelige benyttelse.

Til stk. 2

Naalakkersuisut er efter bestemmelsen i stk. 2 den udstedende myndighed for så vidt angår alle arealtildelingsdispositioner vedrørende vandkraftanlæg samt de dertil hørende indretninger, herunder dæmninger, kanaler, tunneler, bassiner, rørledninger, turbiner, transmissionsledninger og andre tilknyttede bygninger og anlæg.

Anlæggelse af vandkraftanlæg er tæt knyttet til så væsentlige, samfundsmæssige interesser at Naalakkersuisut efter inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse kan vælge at overtage den arealforvaltende kompetence fra den pågældende kommune. For at ikke at lægge den kommunale arealmyndighed til last, og for at undgå at tvivl om kompetencen, tydeliggøres det med bestemmelsen, at Naalakkersuisut har arealtildelingskompetencen og at det påhviler Naalakkersuisut at udstede arealtildelingen i sager vedrørende vandkraftanlæg som er omfattet af Inatsisartutloven.

Til § 21

Bestemmelsen præciserer, at der skal foretages en høring af de i nr. 1-3 nævnte grupper.

Berørte kommuner skal inddrages som høringspart. Det samme gælder myndigheder, der ikke direkte skal give tilladelser, men som kan have relevante interesser i det landområde, der kan blive påvirket af tilladelser til forundersøgelse eller udnyttelse. Desuden skal der ske høring i

de situationer, hvor Naalakkersuisut træffer dispositioner over hjemfaldne vandkraftanlæg, der kræver, at Naalakkersuisut meddeler tilladelse til udnyttelse.

Forundersøgelsesaktiviteter antages ikke at have nogen særlig miljømæssig påvirkning. Derudover følger det af forslaget at meddelelse af tilladelse til forundersøgelse sker uden eneret, hvorfor der ikke sagligt eller proportionalt kan begrundes at opretholde et krav om høring.

Til stk. 2.

Høringsfristen må ikke være kortere end 6 uger.

Til § 22

Til stk. 1

Bestemmelsen i § 22 om tilsyn er identisk med bestemmelsen i § 21 i den gældende vandkraftlov. Bestemmelsen skaber hjemmel for at Naalakkersuisut kan føre tilsyn med rettig-hedshaveres virksomhed i henhold til tilladelse efter Inatsisartutloven og regler fastsat i medfør heraf og om beføjelserne i forbindelse hermed. Bestemmelsen skal sikre, at indehaver af tilladelse handler i overensstemmelse med de regler og vilkår, der gælder for den pågældende tilladelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 giver hjemmel til at tilsynsmyndigheden har adgang til at foretage tilsyn uden retskendelse og mod behørig legitimation. Bestemmelsen er begrundet i kontrolhen-synet og omfatter såvel teknisk som administrativ kontrol. Tilsynet kan ske uanmeldt, men kan også foregå som fast rutinemæssig kontrol. Tilsyn uden retskendelse skal ske under iagttagelse af reglen i grundlovens § 72 om privatlivets fred, der regulerer grænsen for offentlige myndigheders adgang til at udøve kontrolvirksomhed.

Til stk. 3

Såfremt indehaveren af en tilladelse ikke efterkommer et af Naalakkersuisut udstedt påbud, kan Naalakkersuisut lade påbuddet gennemføre på indehaverens regning og risiko. Det følger af god forvaltningsskik, at forinden Naalakkersuisut lader påbuddet gennemføre for indehaverens regning og risiko, bør indehaveren have fået en frist for at efterkomme påbuddet og denne frist skal være overskredet, samt indehaveren være gjort bekendt med, at såfremt påbuddet ikke efterkommes, vil myndighederne foranledige de nødvendige foranstaltninger iværksat på indehaverens regning og risiko. Endvidere følger det af proportionalitetsprincippet, at et indgreb skal stå i et rimeligt forhold til det, der opnås derved. Dette proportionalitetsprincip gælder såvel den praktiske udførelse af selvhjælpshandlingen som de økonomiske konsekvenser.

Til § 23

Til stk. 1

Som en konsekvens af at tilladelse til forundersøgelser ikke meddeles med eneret skal tilladelse til forundersøgelse ikke registreres ved Retten i Grønland. Med den ændring svarer bestemmelsen til § 22 i den gældende inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Til stk. 2

En overdragelse vil kunne ske enten som en direkte overdragelse, hvor selve tilladelsen overdrages fra en rettighedshaver til en ny rettighedshaver, eller som en indirekte overdragelse, hvor selve tilladelsen ikke overdrages, men hvor rettighedshaveren selv er genstand for en overdragelse, f.eks. ved virksomhedsopkøb. Naalakkersuisut kan ved meddelelse af tilladelse fastsætte vilkår i forbindelse med eventuel overdragelse af tilladelse til udnyttelse.

Naalakkersuisut kan meddele betingede forhåndstilsagn til en overdragelse. Formålet er at skabe mulighed for at en udnyttelsestilladelse kan anvendes af rettighedshaveren til at opnå projektfinsiering ved at benytte tilladelsen som et led i en sikkerhedsstillelse. En investor kan dermed opnå sikkerhed for at et vandkraftprojekt og en tilknyttet tilladelse til udnyttelse kan overdrages til en tredje part, såfremt en ny rettighedshaver opfylder krav efter Inatsisartutloven og herunder fastsatte bestemmelser og tilladelsesvilkår.

Til stk. 3

I forbindelse med en overdragelse eller pantsætning af en tilladelse til udnyttelse af en vandkraftressource til produktion af energi er Naalakkersuisut den kompetente myndighed både i relation til Inatsisartutloven og inatsisartutlov om planlægning og areal anvendelse. Bestemmelsen har således til formål at forenkle transmissionsprocessen i forbindelse med en overdragelse af en tilladelse til udnyttelse af en vandkraftressource til produktion af energi.

Til § 24

Til stk. 1

Rettighedshaveren er som udgangspunkt ansvarlig efter de almindelige erstatningsregler for skader forårsaget som et led i udøvelsen af de i tilladelsen omfattede aktiviteter. Bestemmelsen angiver, at der i en tilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaverens erstatningsansvar skal være omfattet af forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse. Det sidstnævnte kan f.eks. være en bankgaranti stillet på vilkår godkendt af Naalakkersuisut. Bestemmelsen giver også mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om en kombination af forsikring og anden sikkerhedsstillelse. Krav om forsikringsdækning for ansvar efter anden lovgivning, f.eks. lovgivning om arbejdsskader, vil skulle overholdes uden hensyn til bestemmelsen

i stk. 2. Bestemmelsen giver yderligere mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaver skal forsikre sig i et videre omfang, end det følger af erstatningsrettens regler. Bestemmelsen giver desuden mulighed for, at der i en tilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshavers opfyldelse af bestemte vilkår i tilladelsen skal være dækket af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

Til stk. 2

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, at erstatningsansvar for entreprenører, leverandører og tjenesteydere, i det omfang deres ydelser anvendes ved virksomhed eller aktiviteter omfattet af en tilladelse efter denne inatsisartutlov, skal være omfattet af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse. Dette kan være relevant, idet virksomhed og aktiviteter efter en vandkrafttilladelse ofte vil blive udført af underentreprenører til rettighedshaver.

Til § 25

Bestemmelsen om rettighedshavers forpligtelser til at sikre mod uvedkommendes adgang til vandkraftanlægget er identisk med § 24 i den gældende vandkraftlov. Bestemmelsen giver indehaver af tilladelse en ret og pligt til at etablere adgangsbegrænsninger, hegn og lignende i et sådant omfang, at uvedkommende ikke kan få adgang til vandkraftanlægget og det tilhørende område. Hensigten er at indehaver af tilladelse kan afspærre områder, der kan udgøre en risiko for personer eller hvor der ikke bør være adgang for offentligheden. Efter bestemmelsen kan der f.eks. opsættes vejbarriere, foretages indhegning af landområder, dæmningsanlæg og kanaler.

Forhold omfattet af bestemmelsen skal være afklaret inden iværksættelse af udnyttelsesforanstaltninger. Ved etablering af adgangsbegrænsninger kan der samtidig gøres indgreb i den almindelige adgang til færdsel, herunder jagt i landområder omfattet af tilladelse til udnyttelse, såfremt færdsel i de pågældende områder er forbundet med særlig risiko.

Til § 26

Bestemmelsen om ekspropriation er identisk med § 25 i den gældende vandkraftlov. Det følger af grundlovens § 73, stk. 1, at der er 3 ekspropriationsbetingelser. For det første skal ekspropriationen være krævet af almenvellet. For det andet skal der være lovgrundlag for ekspropriationen. For det tredje skal der betales fuldstændig erstatning.

Definitionen af ”almenvellet” skal ske i overensstemmelse med den forfatningsmæssige definition af almenvellet. Bestemmelsen giver hjemmel til at foretage ekspropriation i forbindelse med virksomhed, der udføres inden for rammerne af tilladelser, som er meddelt i henhold til denne inatsisartutlov.

Bestemmelsen i grundloven er direkte anvendelig. Det betyder, at domstolene kan tilkende rettighedsindehaveren erstatning direkte på grundlag af grundlovens bestemmelser om at ekspropriation kun kan ske med fuldstændig erstatning. Ekspropriationen skal ske efter reglerne i landstingslov om ekspropriation, herunder reglerne i lov for Grønland om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

Til § 27

Bestemmelsen om sanktioner svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelsen i § 26 i den gældende inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Til § 28

Er der opnået en økonomisk fordel, ved overtrædelser af inatsisartutloven og forskrifter udstedt i medfør af denne kan der efter bestemmelsen ske konfiskation. Konfiskation sker i henhold til bestemmelserne i Kriminallov for Grønland.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer, at konfiskation sker til fordel for landskassen. Bestemmelsen om konfiskation er identisk med § 27 i den gældende vandkraftlov.

Til § 29

Til stk. 1 og 2

Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2019, samtidig ophæves den gældende inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014. Tilladelser til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer omfattet af inatsisartutloven, som er meddelt ved inatsisartutlovens ikrafttræden, forbliver i kraft for den meddelte periode.

Til stk. 3.

Der er hidtil givet 5 tilladelser til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi. Der er ikke meddelt tilladelser efter den gældende vandkraftlov.